8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 300 lir | Leto XXXV. Št. 203 (10.422) | TRST, torek, 4. septembra 1979

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PRVI DAN ŠESTEGA VRHA NEUVRŠČENIH DRŽAV V HAVANI

Uvodni govor kubanskega voditelja Castra ni tolmačil bistva politike neuvrščenosti

Castro je pripisal krivdo za vse zlo na svetu ZDA in Kitajski in prepletel svoj govor s simpatijami do sovjetskega bloka - Med govorom sta diplomatska predstavnika ZDA in Kitajske zapustila dvorano - Kubanski predsednik obsodil sporazum v Camp Davidu, rasizem, sionizem in neokolonializem - Veliko zanimanje za današnji govor predsednika Tita

HAVANA — Ko je nekaj pred pol enajsto uro po kubanskem času dosedanji koordinator dejavnosti neuvrščenih predsednik Šri Lanke Jayewardene razglasil, da se je šesta vrhunska konferenca neuvrščenih držav začela, so imeli opazovalci vtis, da se je slavnostna dvorana v kongresni palači spremenila v majhno prestolnico sveta. To je bilo res vzdušje velikega dogodka, saj so bili v dvorani takrat predstavniki dveh tretjin človeštva, ki jih zaradi njihove zgodovinske misije miru, pravice in svobode upravičeno imenujejo zavest našega časa. Navzočih je bilo približno 1300 delegatov, gostov, opazovalcev in predstavnikov diplomatskega zbora ter novinarjev.

Prvi člani delegacij so začeli prihajati že okoli pol desetih; med njimi tudi člani jugoslovanske delegacije Vidoje Žarković, Miloš Minić, dr. Anton Vratuša, Berislav Badurina, Budimir Lončar in Josip Vrhovec. Številni snemalci v dvorani so čakali na voditelje držav. Prvi je prišel zambijski predsednik Kaunda, zatem pa palestinski voditelj Jaser Arafat in drugi.

Predsednik Tito je prišel v dvorano nekaj minut pred deseto, spremljali pa so ga predstavniki države gostiteljice. Okoli se je zbrala množica snemalcev, ki so prihiteli iz vseh koncev dvorane. Brez dvoma je bila osebnost predsednika Tita v središču pozornosti že nabito polne dvorane. Skoraj vsi snemalci in fotoreporterji pa so obkolili jugoslovansko delegacijo v trenutku, ko je vietnamski premier Pham Van Dong, ki ima mesto nekaj miz naprej, vstal, se približal predsedniku Titu in ga pozdravil. Miloš Minić je odstopil prostor vodji vietnamske delegacije, ki je sedel k predsedniku Titu in se z njim zadržal v krajšem pogovoru.

Natančno ob desetih in deset minut so prišli v dvorano kubanski predsednik Fidel Castro, predsednik Šri Lanke Džajavardene, generalni sekretar OZN Waldheim in generalni sekretar šeste konference Alarcon.

Po otvoritvi in priložnostnem nagovoru je dal predsednik Šri Lanke Džajavardene besedo kubanskemu voditelju Fidelu Castru. Ta je tako postal predsedujoči na konferenci in v naslednjem obdobju do sedme vrhunske konference koordinator neuvrščenih.

Zatem je imel Fidel Castro otvoritveni govor. Najprej je opozoril na demokratičnost gibanja neuvrščenih, potem pa na to, kako močno se je povečalo v zadnjih treh letih tako po številu enakopravnih članic kot opazovalcev in gostov, med katerimi je posebno pomembnost namenil navzočnosti Španije.

V nadaljevanju je govoril o mednarodnem položaju Kube, poudarjajoč, da se upira vsem zunanjim pritiskom in zarotam, zato ker je na njej zmagala resnična ljudska revolucija. Spregovoril je tudi o uspehih kubanske revolucije na notranjem področju, zatem je zavrnil obtožbe proti Kubi: rekel je, da je Kuba socialistična država in radikalno revolucionarna, vendar nikomur ne vsiljuje svojih stališč. Kuba, pravi Castro, tesno sodeluje s sovjetsko zvezo in socialističnimi državami, ki so Kubi pomagale preživeti dvajsetletno zaporo ameriškega imperializma.

Kubanski predsednik je posebej podčrtal pomoč in podporo, ki jo njegova država daje osvobodilnemu boju narodov in rekel, da se pri tem drži načel socialistične solidarnosti. Imperializem je obtožil, da nikoli ni podpiral nobenega osvobodilnega gibanja v svetu.

Castro je zatem izrazil prepričanje v uspeh konference in poudaril, da je Kuba spoštovala in da spoštuje pravico vsake članice v gibanju do lastnih stališč. Rekel je, da bo na konferenci vsak govoril svobodno in spoštoval mnenja drugih. Obenem je zaprosil, naj mu tisti navzoči, za katere so njegove besede morda pretežke, ne zamerijo.

V zvezi s sedanjim položajem v svetu se je Castro najprej dotaknil Bližnjega vzhoda. Opozoril je, da je bil pokojni predsednik Naser eden od ustanoviteljev gibanja neuvrščenih, zatem pa je ostro kritiziral sedanjega egiptovskega predsednika Sadata zaradi podpisa mirovnega sporazuma z Izraelom. Castro je rekel, da ta mir ne bo nikoli pravi mir. To svojo trditev je dopolnil z dejstvom, da so sporazume iz Camp Davida in mirovni sporazum med Egiptom in Izraelom ignorirale vse druge zainteresirane strani, predvsem pa palestinsko ljudstvo.

V nadaljevanju je ostro obsodil rasistične zločine na jugu Afrike in zavrnil tako imenovane notranje rešitve v Zimbabveju in Namibiji. V zvezi z Zahodno Saharo je Castro poudaril, da Kuba nima nikakršen poseben spor z Marokom, vendar saharsko ljudstvo želi neodvisnost. Pozdravil pa je odločitev Mavretanije, da sklene mir z osvobodilno fronto Polisario in podčrtal tudi prizadevanja za pravično rešitev ciprskega zapleta.

Kar zadeva razmere v jugovzhodni Aziji, je Castro odločno podprl Vietnam, za katerega je rekel, da je «žrtev». Podprl je tudi novi režim v Phnom Penhu, za katerega je rekel, da je «edini predstavnik kampučijskega naroda».

Castro se je zatem odločno zavzel za združitev Koreje in obsodil navzočnost ameriških enot na jugu te dežele.

Kubanski voditelj je še ostro obsodil oboroževalno tekmo, med drugim tudi zato, ker zavira razvoj sveta zlasti nerazvitih držav: boj za mir in novo gospodarsko ureditev v svetu je poglavitno vprašanje za gibanje neuvrščenih držav, je še dejal Castro.

* * *

Takoj je treba povedati, da Fidel Castro ni bil deležen velikega odobravanja. Ploskanja ni bilo veliko: rekli bi, da je šlo za «dolžnostni aplavz». Edini, ki je čestital kubanskemu voditelju, je bil vietnamski leader Pham Van Dong: vstal je, šel do govorniškega odra in objel Fidela Castra.

Dejstvo, da je bil vietnamski voditelj eden izmed redkih navdušen nad Castrovim govorom, seveda ni naključje. Kubanski predsednik ni varčeval z besedami in ni varčeval z obtožbami. Prišel je celo tako daleč, da sta sredi njegovega govora, ko je govoril o «imperializmu yankeejev in njegovemu novemu kitajskemu zavezniku» diplomatska predstavnika ZDA in Kitajske iz protesta zapustila kongresno dvorano. Te obtožbe Združenim državam Amerike in Kitajski so se stopnjevale in so bile dejansko nit, ki se je prepletala skozi celotno besedilo poldrugo uro trajajočega govora, istočasno pa je Castro poudarjal stališče Kube o nujnosti povezave neuvrščenih s socialističnim svetom. Odtod nezadovoljstvo številnih delegatov, predvsem tistih, ki vidijo v gibanju neuvrščenih politično pot za dosego miru na svetu in za vzpostavitev drugačnih, enakopravnih in bolj humanih odnosov med državami.

Odtod predvsem nezadovoljstvo tistih držav, ki so bile pobudnice gibanja neuvrščenih. «Kazalo bi, da sta ZDA in Kitajska krivi za vse zlo na svetu,» je dejal urednik ljubljanske televizije, ko je komentiral Castrov govor. Jasno je, da Jugoslavija kot ena izmed ustanoviteljic gibanja neuvrščenih, katerega osnova je prav protiblokovska politika, ne more soglašati s takšnimi stališči, ki jih je Castro pojmoval kot smernice sedanjemu zasedanju. Stališče neuvrščenih in vizijo nove ureditve v svetu bo danes na konferenci podal jugoslovanski predsednik Tito, vendar je Jugoslavija že med pripravami na zasedanje pripravila vrsto popravkov osnutku sklepnega dokumenta, ki ga je kot gostiteljica pripravila Kuba.

Z začetkom zasedanja prehaja vprašanje zastopstva Kampučije v ozadje. Stol ostaja prazen kljub kritikam, ki jih je bila deležna Kuba, ker je povabila v Havano novi kampučijski režim. Iz dneva v dan postaja bolj jasno, da je bila Kampučija le pretveza, da je Castro lahko nakazal «svoj način» gledanja na gibanje neuvrščenosti, način, ki ne tolmači bistva politike, ki so jo leta 1961 v Beogradu nakazali trije pobudniki neuvrščenosti, Tito, Naser in Nehru.

Konferenca neuvrščenih se nadaljuje. Castrove teze verjetno ne bodo prodrle, saj ima za seboj le skupinico držav, vendar pa bi lahko nevarno delovale na razvoj gibanja, ki zajema dve tretjini človeštva in je v manj kot dveh desetletjih obstoja dokazalo sposobnost ustvarjanja samostojne politike in veliko zrelost pri uresničevanju zamisli o novi mednarodni ureditvi, ki ne pozna blokov in v kateri so osnovna gesla mir, prijateljstvo, sodelovanje in nov pravičen gospodarski red. (dd - bbr)

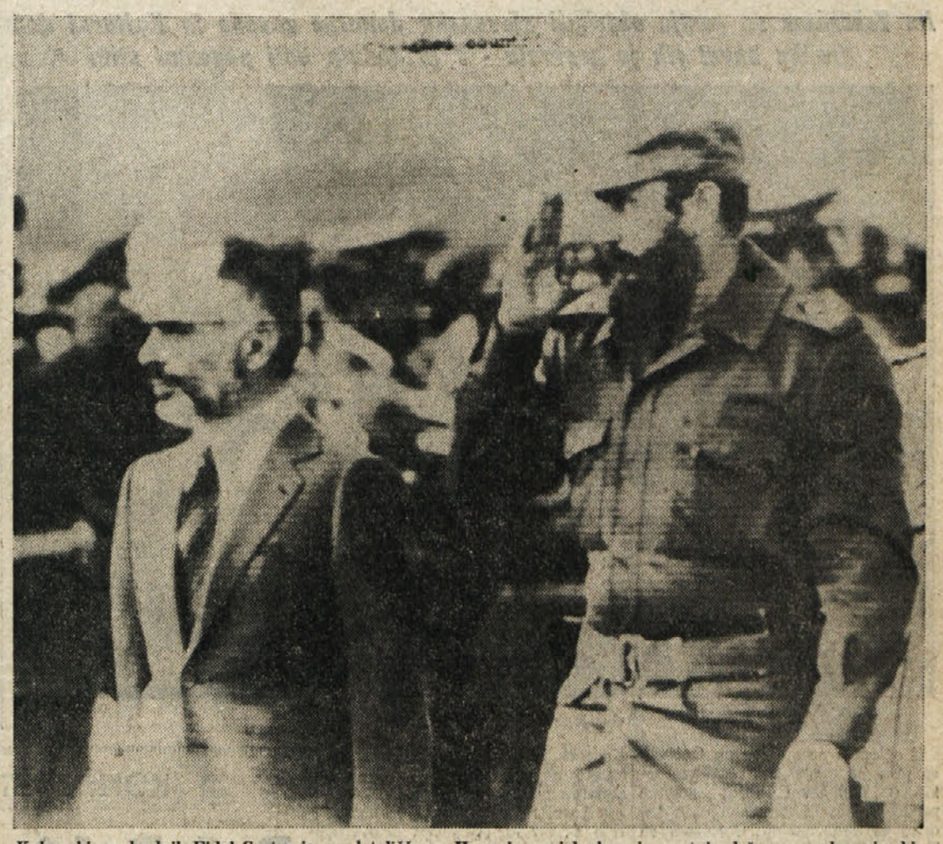

Kubanski predsednik Fidel Castro je na letališču v Havani sprejel skoraj vse tuje državne poglavarje, ki so prispeli na zasedanje neuvrščenih. Na sliki Castro z jordanskim kraljem Huseinom (Telefoto Ansa-Upi)

ZA UVELJAVITEV MIRU V SVETU

Velika odgovornost delegacij v Havani

(Poseben dopis)

HAVANA — Kongresna palača v zelenja polnem predmestju Havane, odpira vrata predsednikom držav ali vodjem delegacij na šesti konferenci neuvrščenih na vrhu in to bo ob udeležbi okoli sto držav, osvobodilnih gibanj in mednarodnih organizacij, letos najpomembnejši mednarodni zbor na svetu.

V Havani je mogoče zaznati dobršno mero optimizma, vsekakor pa trdno odločenost, da kljub nekaterim razlikam v stališčih vsakdo da svoj polni delež k še večji enotnosti in akcijski sposobnosti gibanja, za katerega zares velika večina sodi, da mora ostati na svojih izvirnih načelih.

Samostojnost, protiblokovska naravnanost — to so besede, ki jih je mogoče največkrat slišati v krogih delegacij šestega vrha.

Te osnovne usmeritve ne more spremeniti niti dejstvo, da o nekaterih rečeh vsi ne mislijo enako in da so nekatera vprašanja, na videz nepomembna, burila duhove vse od sestanka veleposlanikov v začetku minulega tedna.

Taka je bila, denimo, zadrega okoli zastopstva Kampučije. Toda tu se kopja niso lomila okoli formalnega vprašanja, komu dati sedež v kongresni dvorani — ali predstavnikom demokratične Kampučije ali predstavnikom sedanjega režima — marveč o enem najbolj bistvenih in celo usodnih vprašanj naših dni — suverenosti namreč.

Dati sedež predsedniku sedanjega kampučijskega režima bi pomenilo uzakonititi agresijo in se odpovedati enemu temeljnih načel neuvrščenosti in neodvisnosti.

Pri tem je popolnoma vseeno, kdo in kako je vladal v Kampučiji do napada nanjo in kakšne simpatije ali kritike je bil deležen v očeh javnosti neuvrščenih ali celo sveta. Razprave o zastopstvu Kampučije so bile razprave o eni najbolj svetih postavk gibanja neuvrščenih in zato je mogoče reči, da nihče izrabljen v teh besednih dvobojih, nikakor ni bil izgubljen ali vržen proč.

Ob koncu konference zunanjih ministrov se je izkazalo, da se neuvrščeni prav dobro zavedajo, za kaj pri vsem tem gre. Če bi šlo samoza formalno protokolarno dilemo, kdo naj sedi v dvorani, bi te razprave prav gotovo ne bilo.

Toda napak bi bilo misliti, da se je vse sukalo okoli Kampučije, veleposlaniki in ministri so doslej opravili dobršen del tudi okoli drugih, nič manj pomembnih vprašanj in to velja še prav posebej za gospodarska.

Jugoslovanska delegacija je posredovala svoje pripombe na osnutek sklepnega dokumenta, ki ga je po tradiciji, ki velja med neuvrščenimi, pripravila dežela — gostiteljica. Kubanski osnutek bo prav zanesljivo doživel bistvene popravke in tu je mogoče neuradno slišati, da bodo v njem nekateri odstavki kar dobesedno vzeti iz jugoslovanskega teksta pripomb.

Nasploh bi bila lažna in docela nepotrebna skromnost, če bi poročevalec posredoval mnenja številnih delegacij, da ima namreč Jugoslavija, še posebej pa predsednik Tito osebno, izjemno vlogo na tej konferenci. To vsekakor izvira iz dejstva, da ima jugoslovanska delegacija izredno načelna stališča o vseh bistvenih vprašanjih, o katerih tukaj razpravljajo in da se zavzema za tisto v neuvrščenosti, kar je gibanje tudi proglasilo kot samostojen, neodvisen in neblokovski dejavnik.

Če bi, denimo, po nekem nemogočem naključju gibanje neuvrščenosti razpadlo, bi bil ta svet, v katerem živimo, bistveno drugačen, neizmerno manj varen in dosti, dosti bolj hladen.

JANEZ ČUČEK

Tito bo prvi posegel v razpravo

HAVANA — V krogih tujih delegacij v kongresnem centru v Havani se je zvedelo, da bo jugoslovanski predsednik Tito prvi govornik v splošni razpravi. Splošna razprava se bo začela danes ob 10. uri po lokalnem času, oziroma ob 16. uri po italijanskem času.

«KRAŠKA OHCET» - LEPO DOŽIVETJE

S slavnostno poroko in s sprevodom narodnih noš se je včeraj v Repnu zaključila tradicionalna «Kraška ohcet». Poročilo na 2. strani

NA DANAŠNJEM VSEDRŽAVNEM SVETU KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

Merjenje sil med Zaccagninijem in nasprotniki pred kongresom KD

Včeraj so se sestali na posvet tajnikovi pristaši, posebej pa razdvojeni dorotejci Piccolija in Bisaglie - Začenjajo se manevri za izbiro novega tajnika

RIM — Vsedržavni svet KD se začne danes popoldne s poročilom na 50 straneh, ki ga bo prebral tajnik Zaccagnini. Ta je včeraj zbral skupino (ali rajši «območje») svojih privržencev, da opredelijo splošne smernice, ki jih bodo zagovarjali na skupščini v prihodnjih dneh. Iz srečanja, ki so se ga udeležili morotejci, bazisti, Bodratovi in Cabrasovi forzanovisti in drugi brez tablice, je izšel sporazum na treh točkah: podpora delovanju Zaccagninijevega tajništva, potreba po ohranitvi politike «soočanja» in kongres pred koncem leta. Glede zadnjega je Galloni zagotovil, da bodo spoštovali postavljene roke.

Včeraj so se sestali tudi dorotejci. S sestanka ni bilo mogoče izvedeti prav mnogo. Le Piccoli, ko je zapustil sejo, je dejal: «Ni se mogoče razdvajati med filosocialisti in filokomunisti. KD se mora spoprijemati s problemi države.» Gre za samoumevno resnico, ki jo vsi ponavljajo, dasi je potem razlika zares med filotem in filoonim. Piccolijevo sklicevanje na «probleme države» daje pa slutiti nerazčiščen položaj v struji med pristaši Bisaglie in Piccolija, ki je začasno zamrznjen na najnižji ravni sporazuma, na ravni vsebine. Tesini je potrdil, da so predvsem razpravljali o «problemih», kar ravno pomeni, da je bila razprava enotna, a zadržana.

In zares ni sile. Skoraj vse struje (razen Forlanija), so odobrile ravnanje tajništva ob pretekli vladni krizi, ki se je zaključila z imenovanjem Cossige za predsednika vlade. Kar zadeva bodočnost (Bisaglia je svoj poseg na zasedanju dorotejcev osredotočil baje prav na «bodočnost»), predlogi niso še jasni. Pristaši Zaccagninija namreč vztrajajo na narodni enotnosti, ne da bi pa karkoli dodajali k temu, kar so trdili pred volitvami. Na ta način pa ne morejo pričakovati, da bi jim uspelo ponovno navezati stike sodelovanja s KPI, kar je potrdil v nedeljo Giorgio Napolitano, ko je govoril v Ravenni.

Po drugi strani bodo tudi njeni pristaši le težko zagotavljali z veliko odločnostjo usmeritev na «petstrankarsko vlado» s socialističnim predsednikom na vsedržavnem svetu. Ker ni novoimenovana vlada še sploh začela delati, so v tej fazi vsi manevri osredotočeni na izbiro tajnika, pri čemer njegovi nasprotniki ciljajo na odstop Zaccagninija pred kongresom in na spremembo pravila o neposredni izvolitvi tajnika po kongresnih delegatih. Zaccagnini daje razumeti, da je tudi sam nasproten temu pravilu, da se ne izpostavlja. Saj mu to tudi koristi, ker so bili to normo vsilili njegovi nasprotniki, da bi izvolili Forlanija. Pa tudi, če bi ga kongres ponovno izvolil na drug način, bi se njegov prestiž ne zmanjšal. In končno, če bi prišlo do neposredne izvolitve tajnika KD, bi bil Piccoli v zadregi in bi moral razbiti dorotejsko strujo, Zaccagniniju se pa ne izplača spravljati v zadrego svojih zaveznikov.

P. P.

RIM — Tajništvo avtonomnega sindikata železničarjev FISAFS - CISAL je včeraj odločil, da bodo njegovi člani ponovno stavkali 11, 12. in 13. t.m., tako da bodo povzročali odložitev odhodov vseh vlakov za eno uro. Uslužbenci na postajah in v uradih železnice pa naj bi 14. t.m. zapustili delo tri ure prej.

AFERA PIPERNO

Sodniki razmišljajo o bodočnosti preiskave

RIM — Rimski sodniki, ki preiskujejo o ugrabitvi in umoru predsednika KD Alda Mora in ki so pred dnevi podpisali nov zaporni nalog proti Francu Pipernu, ki je medtem še vedno v pariškem zaporu, so se včeraj ponovno sestali in gotovo razpravljali o bodočem poteku preiskave. Novinarjem niso sodniki dali nobenih izjav, vsekakor se je zvedelo, da bodo v kratkem poslali francoskemu sodstvu poročilo z utemeljitvijo novega zapornega naloga proti Pipernu, ki je sedaj kot kaže vpleten tudi v preiskavo o delovanju samozvanih «Unità combattenti per il comunismo». Naslednji dnevi bodo torej odločilni za voditelja takoimenovane delavske avtonomije, katerega branilec je včeraj ponovno zelo kritično ocenil novo zahtevo po ekstradiciji svojega varovanca.

ISLAMABAD — Iz Pakistana poročajo, da se v Afganistanu še vedno nadaljujejo srditi spopadi med redno vojsko in islamskimi uporniki, ki so ponovno zahtevali nekaj desetin smrtnih žrtev.

NA OBIRSKEM PRI ŽELEZNI KAPLI

Nadvse uspelo srečanje manjšinskih pisateljev

Književniki se bodo srečali tudi prihodnje leto - Zanimiv odmev pobude

(Poseben dopis)

CELOVEC — Tudi prihodnje leto se bodo na Obirskem, pri Železni Kapli na Koroškem, književniki zbrali na Srečanju pisateljev manjšinskih narodov v prepričanju, da tudi z majhnega okolja lahko zraste velika pobuda in v prepričanju, da so taka srečanja nadvse pomembna in konstruktivna. To je nekakšen sklep, ki so ga udeleženci prvega srečanja pisateljev manjšinskih narodov sprejeli v nedeljo in potrdili včeraj pred svojim odhodom s prijaznega in sončnega Obirskega ob stičišču Korščice in Obirščice, kraja, ki ga je narava obogatila z izjemno lepoto. Gostoljubje domačinov, naravne lepote in vabljiva, zanimiva ter pomembna tematika razprave, zaradi katere je bilo srečanje seveda organizirano, so na književnike iz posameznih držav napravili močan vtis, tako da so zagotovili svojo prisotnost tudi za prihodnje leto. Zaradi vsega tega so stopile v drugi plan organizacijske pomanjkljivosti, ki pa niti niso tako važne. Pomembno je, da je pobuda prišla prav iz Koroške, s tem pa je led razbit in postavljen temelj svobodnemu pretakanju misli, konfrontaciji, kultur in ne nazadnje književnosti. To je bil tudi namen prirediteljev, slovenskega PEN-centra iz Ljubljane, koroškega PEN-kluba v okviru avstrijskega, domačega kulturnega društva Obir ter Slovenske prosvetne zveze iz Celovca, ki je organizacijsko stala za vsem tem.

Srečanja, ki je po mnenju vseh udeležencev zelo uspelo, so se udeležili književniki Armon Planta iz Švice, Evald Hölt iz Gradiščanskega, Žužana Bati - Konc, Sandor in Jozef Varga iz Lendave, Nandor Buran iz Novega Sada, slovenski koroški ustvarjalci ter Marko Kravos in Marij Čuk iz Trsta. V nedeljo je v imenu koroške deželne vlade pozdravil zborovalce tudi vodja kulturnega oddelka doktor Pavel Apovnik, ki je spregovoril o možnostih in sredstvih, ki jih Koroška namenja uveljavljanju in širjenju kulture ter zagotovil, da bo dežela tudi gmotno podprla obirsko pobudo. V razpravah, ki so bile ubrane na temo vloge manjšinskega pisatelja, njegovih možnosti ustvarjanja in objavljanja ter njegovih stikov z matičnim narodom in okoljem, ki ga obkroža, se je pokazalo, da obstajajo med različnimi narodnostnimi skupinami v različnih državah drugačni pogoji, da pa vse druži podobna želja po ustvarjalnem izpovedovanju v materinščini in literarnem potrjevanju svojega enakopravnega narodnostnega in človečanskega bivanja. Manjšinski pisatelj naj bi imel dvojno vlogo ustvarjalca in posredovalca, zadnje pa pride še najbolj do izraza pri prevajalskem delu.

Književnik, ki deluje v posebnem prostoru, kar je seveda primer pripadnika narodnostne skupnosti, ki živi obkrožena s številčno močnejšim in drugače govorečim narodom, pa se ne sme zacirati sam vase in ne sme se izolirati in osamiti, saj bi to njemu samemu pomenilo ustvarjalno smrt in ne bi imel možnosti kritične konfrontacije z zunanjim svetom. Nasprotno, iskati mora stike z drugimi kulturami in literaturami, se soočati z mednarodno literarno stvarnostjo in ustvarjalci, česar je viden in resničen dokaz tudi prvo srečanje manjšinskih pisateljev na Obirskem.

Potrjeno pa je bilo tudi, da morata manjšinski in večinski narod živeti enakopravno in sožitno, se med seboj obogatiti, kot se dogaja na primer v Jugoslaviji, a žal še ne marsikje v svetu, kot tudi ne na Koroškem v Avstriji. Srečanje je tudi v popolnosti potrdilo, da ni važna številčnost naroda, ampak njegova ustvarjalna moč, njegova zmožnost ustvariti dela izjemne umetniške vrednosti.

M. Č.

KURDISTANSKA MESTA PADAJO DRUGO ZA DRUGIM HOMEINIJU V ROKE

Kurdi zapustili Mahabad po spopadih z večkrat bolj močnim sovražnikom

TEHERAN — Po ogorčenih borbah, ki so se odvijale od hiše do hiše, so nadmočne iranske čete s pomočjo dokajšnjih oklopnih sil in letalstva zasedle kurdsko mesto Mahabad. Mesto je padlo, potem ko so teheranski lovci vse jutro obstreljevali hribe v njegovi okolici. Obstreljevanju je sledila ofenziva pehote, ki so jo krile oklopne enote. Po vesteh iz Mahabada so zadnji spopadi imeli namen zaščititi umik civilnega prebivalstva iz mesta, potem ko je postalo jasno, da ga ne bo mogoče obraniti in odbiti iransko ofenzivo. Predstavniki demokratične iranske kurdske stranke so napovedali, da se bodo kurdski gverilci borili do zadnjega, da bi omogočili umik civilnemu prebivalstvu. Okrog poldne je bilo slišati le še osamljene strele tu in tam, medtem ko se je prebivalstvo pod zaščito zadnjih branilcev, ki so se žrtvovali v boju z večkrat močnejšim in boljše oboroženim nasprotnikom, umikalo proti hribom.

Voditelji kurdske demokratske stranke so se umaknili proti mestu Baneh na iraški meji, tja naj bi odšla tudi glavna kurdska voditelja Abdul Rahman Gasemlou in Ezedin Hoseini. Slednja sta sicer zapustila Mahabad že v soboto. Teheranski radio pa je v večernih urah sporočil, da so Homeinijeve čete zasedle tudi Baneh in da so se vsi vidni kurdski voditelji umaknili čez iransko mejo.

Kakorkoli že, vesti, ki prihajajo iz Irana, so dokaj nejasne in včasih tudi nasprotujoče si. Homeini je sprožil doslej največjo ofenzivo proti kurdskim upornikom z namenom, da stre enkrat za vselej njhov odpor. Koliko mu bo to uspelo bomo videli v bližnji bodočnosti, dejstvo pa je, da se mali kurdski narod, razdeljen na pet delov, saj njegovi pripadniki živijo v Iranu, v Iraku, v Turčiji, Sovjetski zvezi in v Siriji, bori že desetletja za svojo neodvisnost. V njegovih prizadevanjih ga je podpirala zdaj ta, zdaj ona država, vendar je kurdsko ljudstvo ostalo v bistvu vedno samo v borbi proti velikanom.

Zadnji poziv ajatulaha Homeinija kurdskemu ljudstvu je izzvenel kot poziv, naj izdajo tiste, ki so jih doslej vodili v krvavi borbi najprej proti šahovi diktaturi, zdaj pa proti Homeinijevi. Ajatulah je zatrdil, da mobilizacija iranskih oboroženih sil ni naperjena zoper kurdsko ljudstvo temveč «zoper izdajalce, ki so se prodali tujim silam». Obenem je obljubil, da ne bo motil članov demokratične iranske kurdske stranke v njihovi politični borbi.

V nedeljo so iranske oblasti pozvale iraško vlado naj okrepi nadzor stvo vzdolž meje med obema državama, da bi preprečili dobavo orožja Kurdom. Iraška vlada doslej še ni odgovorila. (if)

V NEDELJO POPOLDNE NA OPČINAH

Zaključen dvodnevni obisk koroških rojakov v deželi

Na Tržaškem so gostje obiskali slovenske denarne zavode in Kulturni dom Kraška ohcet jih je prevzela - V prihodnje bolj pogostni stiki

Gostje iz Koroške v Kulturnem domu

Z ogledom posojilnice na Općinah se je v nedeljo pozno popoldne zaključil dvodnevni obisk skupine predstavnikov Zveze slovenskih zadrug iz Celovca na Goriškem in Tržaškem. Od koroških rojakov, so se toplo poslovili predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja dr. V. Svetina, ravnatelj V. Kocjančič, predsednik openske hranilnice ing. M. Sosič, ravnatelj dr. D. Gantar, podravnatelj TKB A. Semen in ravnatelj nabrežinske posojilnice M. Vremec.

Obisk koroških rojakov, ki sta jih vodila predsednik upravnega odbora Zveze slovenskih zadrug Hansi Ogris in podpredsednik dr. Mirt Zwitter in ki so prišli k nam na povabilo SDGZ in slovenskih denarnih zavodov iz naše dežele, se je začel v soboto dopoldne na Goriškem (o tem smo poročali v nedeljski številki), še isti dan proti večeru pa so gostje dopotovali v tržaško pokrajino. Prvi postanek je bil v Nabrežini, kjer so si ogledali Kmečko in obrtno posojilnico. Goste je pozdravil predsednik G. Zidarič, v imenu nabrežinskega župana pa odbornica za šolstvo M. Terčon. Korošci so si ogledali nove prostore posojilnice, nakar so po izmenjavi daril in toplem pozdravu nadaljevali pot v Trstu. Tu so se ustavili v Kulturnem domu, kjer jih je pozdravil predsednik SKGZ Boris Race, ki jim je kratko predočil pomen našega prosvetnega hrama za kulturni napredek celotne slovenske manjšine v Italiji. Predsednik Race je nadalje seznanil goste s političnimi, družbenimi in gospodarskimi strukturami, s katerimi razpolaga naš življenjski prostor in meje, ter s potekom skupnih prizadevanj za dosego globalne zaščite.

Sodobni program je predvideval še obisk Kmetijske zadruge v industrijski coni, vendar so se gostje zaradi pozne ure morali temu odpovedati. Avtobus jih je iz Kulturnega doma popeljal naravnost na Pesek, kjer je bila v tamkajšnjem motelu skupna večerja. Prisotni so bili predstavniki vseh šestih slovenskih denarnih zavodov na Tržaškem in Goriškem, slovenskih zadružnih organizacij in okoliških občinskih uprav. V pozdravnih posegih sta predsednik SDGZ Svetina in podpredsednik Zveze slovenskih zadrug Zwitter poudarila željo po izpostavitvi tesnejših stikov in vsestranskega sodelovanja med slovenskim življenjem v Avstriji in v Italiji. Predsednik SDGZ je izročil Koroščem spominsko plaketo, dr. Zwitter pa je poklonil gostiteljem sliko slovenskega koroškega slikarja Valentina Omana.

V nedeljo zjutraj so se Korošci odpeljali s Peska mimo spomenika bazoviškim junakom v Dolino, kjer jih je pred spomenikom padlim pozdravil župan Švab. Iz Doline so se odpeljali v Trst, kjer so si po kratkem postavku na griču Sv. Justa ogledali obnovljene prostore Tržaške kreditne banke. Tu jih je v odsotnosti predsednika Polojaca pozdravil ravnatelj banke dr. Ž. Simonič, s katerim so bili tudi podravnatelj Semen ter člana upravnega sveta Kuret in Panjek. Po že «tradicionalni» izmenjavi daril so gostje spet sedli v avtobus in po do minute natrpanem programu odhiteli na Repentabor, kjer jih je čakal ogled Kraške ohceti. Prireditev jih je enostavno navdušila, tako da je čas kar prehitro mineval in kmalu je bilo treba odbrzeti na Općine, kjer je bila na sporedu še zadnja točka dvodnevnega obiska, ogled openske posojilnice. Korošce je pozdravil predsednik posojilnice ing. Sosič, ki je kratko povzel zgodovino in razvoj zavoda v 71 letih njegovega delovanja, dr. Zwitter pa je orisal strukturo slovenskih denarnih zavodov in zadružnih organizacij na Koroškem. Še zadnja izmenjava daril in krepko stiskanje rok in že so se morali gostje posloviti ob skupni obljubi, da si bomo Slovenci s Koroškega in Slovenci iz Furlanije - Julijske krajine vzporedno prizadevali, da bi se medsebojni stiki v prihodnje okrepili in poglobili ter zajeli čim širši krog rojakov v zamejstvu.

Rajonski svet za Kolonjo in Škorkljo je v nedeljo priredil prvi koncert v ljudskem vrtu, na katerem je nastopila godba na pihala Verdi. Koncert je dobro uspel, kar potrjuje, da so takšne pobude zelo koristne in dobrodošle predvsem za manj premožne sloje, ki se ne morejo privoščiti poletnega letovanja v turističnih krajih, ampak ostanejo v mestu tudi v času splošnih počitnic.

Asfaltiranje ceste proti Zagradcu

Dela za asfaltiranje ceste, ki pelje iz Repniča v Zagradec, se res niso pričela pod srečno zvezdo. Potem ko je cestno podjetje postavilo v preteklih dneh novo asfaltno prevleko skoraj do vhoda v vas (v neposredni bližini «pilja») in tako izkoristilo sredstva 12 milijonov lir iz komisarskega proračuna, ni bilo mogoče zaradi neverjetnega birokratskega postopka nadaljevati z deli in se poslužiti nadaljnjih 8 milijonov lir, ker osrednji tehnični urad v Trstu ni še uredil vse dokumentacije in ker računski dvor ni še izdal ustreznega odloka. Tako je bilo treba trenutno prekiniti z deli, kljub prizadevanjem zgoniške občinske uprave, in dela za preostalih 8 milijonov bodo morali nato ponovno postaviti na dražbo. Zaradi tega bo do realizacije del prišlo verjetno komaj spomladi prihodnjega leta, če že ne bo potrebno čakati še dlje.

—bs—

Prepoved lova na delu Krasa

Italijanski odsek svetovnega sklada za varstvo narave je dosegel, da so prepovedali lov na 4000 hektarjih kraškega ozemlja (na takoimenovanih kraških rezervatih). Pobudo za to je dala tržaška sekcija sklada WWF. Ekologi in naturalisti vse dežele so zelo zadovoljni nad tem uspehom, ostaja pa še ena nepojasnjena točka: ni še povsem jasno, če bo tudi lov na ptiče prepovedan ali ne.

USPEH NAŠE NAJVEČJE ETNOGRAFSKO-FOLKLORNE PRIREDITVE

Letošnja osma «Kraška ohcet» privabila v Repen rekordno število narodnih noš in obiskovalcev

Na Tabru sta se poročila Graziella Luin in Marjan Krpan - Pomembna kulturna dediščina Brezhibna organizacija zadruge «Naš Kras» ter občanov in uprave občine Repentabor

Naša največja etnografska-folklorna prireditev, «Kraška ohcet», ki jo je letos že osmič priredila zadruga «Naš Kras» v sodelovanju z občani, organizacijami in upravo občine Repentabor, je tako zaradi rekordnega števila obiskovalcev kot zaradi čudovitega sončnega vremena odlično uspela. Prastari običaj kraške ohceti, ki ni zgolj turistična privlačnost, temveč predvsem izraz naše kulturne in specifično kraške dediščine, je torej zaživel v vsej svoji lepoti in veličini. Po treh dneh zabavnih in kulturnih prireditev, ki so v Repen privabile številne obiskovalce, je osma Kraška ohcet dosegla svoj višek včeraj zjutraj, ko sta se pred cerkvijo na repentabrskem griču slavnostno poročila Graziella Luin in Marjan Krpan.

Tudi letos kot sicer vsa leta je zadnji dan prireditve potekal po izvirnem običaju: ženin je s svati zjutraj prišel po nevesto na Col, kjer sta jih «velika mati» ter «veliki oče» gostoljubno sprejela, pogostila in zetu po starem krajevnem obredu priporočila, naj bo skrben in predvsem zvest družinski oče. Pred cerkvijo in tudi na Colu, so se medtem že zbirale narodne noše in kot spodbudno dejstvo je treba omeniti, da je bilo letos med temi veliko število otrok in mladine, kar dokazuje, da naše mlade generacije še vedno pridno gojijo stare vaške običaje, med katerimi ima noša zelo važno vlogo. V veselem vzdušju in ob zvoku harmonik, so se narodnim nošam pridružili še svatje ter ženin in nevesta, v skupnem sprevodu pa so krenili proti Tabru, kjer je bilo že vse skrbno pripravljeno za poroko. Naj omenimo žalostno dejstvo, da smo ob zvoniku in ob cerkvi še vedno opazili zidarske odre, ki so bili sicer tam že lani, kar dokazuje, da se obnovitvena dela nekam predolgo vlečejo. Na dvorišču pred cerkvijo se je dobesedno gnetlo ljudi tako da je sprevod z bodočima zakoncema na čelu le s težavo prišel do oltarja. Med mašo, ki sta jo darovala domači duhovnik Tone Bedenčič ter duhovnik iz Škednja, odkoder je nevesta doma, Jakomin, sta duhovnika spregovorila med drugim tudi o važnosti ter o globokih koreninah takih običajev kot je kraška ohcet ter spodbudila prisotne, naj jih nikakor ne pozabijo.

Zveza slovenskih zadrug s Koroškega je ob obisku na Goriškem in Tržaškem podarila ženinu in nevesti na Kraški ohceti štirinajstdnevno zimsko bivanje na Koroškem.

Po obredu se je sprevod narodnih noš napotil proti Repnu, med potjo pa so se svatje in gostje pošteno okrepčali v Furlanovi restavraciji in z novimi močmi krenili proti repenskemu trgu, kjer jih je pričakala prava množica ljudi. V Kraški hiši pa so medtem tekle zadnje mrzlične priprave za sprejem mladega ženina in neveste, pred vrati te stavbe je bilo veliko radovednežev, ki so hoteli neposredno slišati, kako so nekoč ženinovi starši sprejeli mlado hišno gospodinjo. Sprevod se je počasi premikal proti Kraški hiši, harmonike so utihnile in eden izmed svatov je močno udaril po vratih, drugi ohcetarji pa so medtem vriskali ter klicali «veliko mater».

«Mati odprite, pripeljali smo vam nevesto!» Vrata so se na stežaj odprla, veliki oče pa v starejši ženski ni spoznal prave neveste ter jih ponovno jezno zaloputnil. «Ta tudi ni prava,» je zakričal 'veliki oče', ko so mu veseli svatje predstavili debelejšo žensko. Šele ob tretjem poskusu je bilo vse v redu in veselo vriskanje je vsem prisotnim naznanilo, da je «veliki oče» res spoznal nevesto ter jo skupno s svati sprejel v svojo hišo. Na dvorišču Kraške hiše je bilo nato vse živo, veselega petja in plesa ni manjkalo, iz kuhinje pa se je širil vonj po domačih dobrotah, ki jih v Repnu te dni ni nikoli manjkalo. Ob napovedani uri pa je veliki oče «nagnal» mlada zakonca in svate, od katerih so nekateri zaradi glasnega prepevanja skoraj že «izgubili» glas, v gostilno Škabar, kjer je bilo poročno kosilo. Obiskovalci pa so se v pričakovanju popoldanskega slavnostnega plesa zatekli v številne repenske osmice in gostilne, v katerih so točili pristno domačo kapljico ter vsem postregli s tipičnimi specialitetami.

Ob 17. uri so se po vaškem trgu razlegli zvoki narodnozabavnega ansambla Staneta Žagarja iz Ljubljane, mladoporočenca Graziella Luin in Marjan Krpan pa sta odprla ples, kar po tradiciji pomeni prvi korak v skupno zakonsko življenje. Nato so se na repenski ploščadi zavrtele še narodne noše ter vsi ljubitelji glasbe in veselega razpoloženja. Novoporočenca pa sta se v začudenje številnim ljudem s tradicionalno kočijo popeljala po mestnih ulicah vse do Škednja, kjer jih je pričakala množica domačinov ter jim pripravila prijetno dobrodošlico. Med potjo se je sprevod ustavil v stari gostilni ob openskem tramvaju, kjer so se nekoč v starih časih ustavljale kočije in potniki so se tam pogostili.

V Repnu pa se je medtem ob zvokih priznanega ljubljanskega ansambla nadaljevalo prijetno vzdušje vse do pozne ure, ko je dokončno padel zastor nad zelo uspelo 8. «Kraško ohcet». Nasvidenje torej prihodnje leto! (st)

Še danes bosta odprti razstavi, ki sta posvečeni življenju in delu tržaškega pisatelja Itala Sveva. Odprti bosta od 16.30 do 19.30.

Ženin in nevesta med narodnimi nošami

KONEC ŠTUDIJSKIH DNEVOV DRAGA 79

Duh Bohinja ni vzdržal do konca

Tretje predavanje časnikarja Sergija Pahorja v nasprotju z idejno širino in odprtostjo nastopov prof. Vodnika in dr. Simčiča

Po sobotnem predavanju prof. Franceta Vodnika iz Ljubljane, ki je obudil spomin na znameniti študijski kulturno socialni teden mladih slovenskih katoliških izobražencev v Bohinju pred 40. leti in poudaril njegovo važnost ne le v hudih trenutkih svetovnega spopada, ki so sledili, temveč tudi v današnjosti, so se študijski dnevi «Draga 79» v nedeljo nadaljevali in končali v parku Finžgarjevega doma na Općinah s predavanjema dr. Oskarja Simčiča, ki je govoril o narodnosti v teologiji in Cerkvi proti letu 2000, in Sergija Pahorja o temi «Slovenski matični, zamejski in zdomski trenutek».

Naj že na začetku zapišemo pripombo: če se je s prvima dvema predavanjima (Vodnikovim in Simčičevim) Draga 79 držala na dostojni, lahko rečemo visoko sestavljeni kulturno izrazni ravni soočanja s pomembnimi vprašanji, ki danes tarejo katoličana in zavednega Slovenca ter človeka sploh, je s tretjim predavanjem spet zdrknila na raven gole polemike. Skratka, v svojem tretjem dejanju ni zamudila priložnosti, da se obregne, mestoma dokaj grobo, ob matično domovino in njen družbeno političen in gospodarski sistem ter ob slovenske organizacije v zamejstvu, ki niso katoliško ali izrazito katoliško usmerjene.

Kot sta bili predavanji prof. Vodnika in dr. Simčiča skorajda nekakšno vabilo k sožitju, dialogu z različno mislečimi ter «poudarjanju tistega, kar ljudi združuje in ne kar jih razdvaja», kot je v svojem referatu dejal prof. France Vodnik, in kar končno lahko stvarno prispeva, da se gradi in utrjuje enotnost, ki nam je v tem političnem trenutku potrebna za reševanje zamejskega narodnostnega problema, je tretje predavanje, obteženo s pretirano tesnobno črnogledostjo in mnogimi semplicističnimi trditvami, o katerih lahko rečemo najmanj to, da so bile površne, cenene in zgolj polemično navržene, pomenilo ponovno odmaknitev od širine in odprtosti idej omenjenih dveh predavateljev.

Stil in vsebina prikazovanja stvarnosti v matični domovini in v našem zamejstvu (v zdomstvu je seveda veliko bolje, tam cvete ta slovenška kultura in slovensko gospodarstvo), zanesljivo ne odraža pa tistega duha, ki naj bi idealno povezoval Drago z Bohinjem iz leta 1939, tik pred izbruhom druge svetovne katastrofe, ki je bila tudi za naš narod tako strašna in pomembna preizkušnja in iz katere so izšle zmagovalne tudi ideje odprtosti Bohinskega tedna. Tega duha smo prej zaznali v besedah prof. Vodnika in dr. Simčiča in tudi v nekaterih debatnih posegih, kot pa pri Sergiju Pahorju in nekaterih drugih diskutantih (s častnimi izjemami), ki so skušali dokazati, da je Draga «edini glas svobode in pluralizma» in da letošnja Draga še posebej, po nekaj letih stagnacije, končno spet zadobiva svojo pravo ost in je zgled «svobodnega mišlenja in izražanja».

Pa še besedo kroniki. Nedeljski del študijskih dnevov se je pričel z mašo. V programih prirediteljev je bilo zapisano, da bo maševal tržaški škof mons. Lorenzo Bellomi, ki pa je moral odpotovati v Nin pri Zadru in ga je zato zamenjal škofov vikar iz Gorice dr. Oskar Simčič, ki je nato tudi predaval. Njegovo predavanje je bilo zelo obsežno in zanimivo. Obravnaval je narodnost in vse kar je z njo povezano, zlasti bivanjsko situacijo človeka kot pripadnika neke narodnosti, zgolj s teološkega vidika. Pri tem je razgrnil dilemo, s katero se srečuje zlasti manjšinec, ki mora izbirati med breznarodno vesoljnostjo in narodnostjo in od česar je odvisna njegova asimilacija, ali pa njegova zvestoba materinemu jeziku in narodu. Pri tem je polemiziral tudi s Cecovinijem, ki je izjavil, da mnogi Italijani kakor tudi on sam, niso Italijani po pokolenju ampak po kulturi.

Popoldne je predaval Sergij Pahor, ki je, kot rečeno, podal nadvse črno sliko naše stvarnosti. V debati mu je marsikdo pritegnil in celo še navil nekatere njegove nevzdržne trditve, bilo pa je tudi nekaj zmernejših glasov, ki jim je bila vodilna misel odprtost in dialog.

Pričetek seminarja za lutkovno dejavnost

Včeraj se je v prostorih Dijaškega doma v Trstu pričel šestdnevni seminar o lutkovni dejavnosti, ki ga prireja Slovenska prosvetna zveza. Seminar, ki ga je odprla Nadja Kriščak, se bo nadaljeval danes, ob 9. uri. Udeleženci so naročeni, da prinesejo s sabo škarje in papir. O poteku in programu seminarja bomo še poročali.

Gledališki eksperimenti v dolini pri Devinu

V tipični dolini pod Kohlščem se je včeraj začela izvirna prireditev «gledališki eksperimenti Devin '79», za katero je dal pobudo princ Turn und Taxis in ki se bo zaključila v nedeljo, 9. septembra zvečer. Pri pobudi sodelujejo nemški režiser Schranz, glasbenik Haupt in poleg drugih inozemskih še domači tržaški umetniki. V najbolj pristno naravnem okolju prebirajo udeleženci svoje tekste ter prikazujejo lastne koreografske stvaritve.

Priprave na pokrajinsko konferenco o kmetijstvu

V okviru pripravljalnih del za konferenco o krajevnem kmetijstvu, ki jo priredi tržaška pokrajinska uprava, je bilo te dni na sedežu pokrajine skupno zasedanje prireditvenega odbora in tehniško-znanstvenega odbora pod predsedstvom odbornika za kmetijstvo Lucijana Volka.

Na zasedanju so se domenili glede splošnih smernic, po katerih naj se nadaljujejo priprave na konferenco, ki bi morala biti pred koncem prihodnje zime.

Po zamisli prirediteljev ne sme biti namen konference le ta, da na njej pridejo do izraza ustrojne in zakonodajne pomanjkljivosti, ki tarejo kmetijstvo na Tržaškem, temveč naj konferenca zlasti pokaže, kako prebroditi te težave in omogočiti ponoven razmah te dejavnosti. Čeprav mu niso pristojni javni dejavniki doslej posvetili dovolj pozornosti, ima kmetijstvo pri nas dokajšnji družbeni in gospodarski pomen.

Vtisi koroških rojakov

Ob odhodu koroških rojakov smo zaprosili podpredsednika Zveze slovenskih zadrug za kratek razgovor, v katerem naj bi nam posredoval njihove vtise s tega dvodnevnega obiska pri nas. Dr. Zwitter nam je takole dejal:

Glavno, kar je pritegnilo našo pozornost, je velika razlika v javnem izpovedovanju slovenstva pri vas in na Koroškem. Javni in zasebni napisi v slovenščini ter dejstvo, da so nas predstavniki vaših občin in sami župani pozdravili v našem jeziku, vse to daje misliti, da je Italija kljub vsemu vendarle bolj demokratična do slovenske manjšine kakor Avstrija. Pri nas boste naleteli na slovenski napis le v najbolj odročni vasici, uradne slovenščine pa sploh ne boste slišali.

Drugo, kar smo opazili pri vas, je skrb pri Slovencih za dobro sožitje z italijansko večino. To smo med drugim razbrali tudi z dvojezičnih napisov na vaših spomenikih padlim v NOB.

V vašem gospodarstvu smo z zadovoljstvom opazili velik napredek v primeri s stanjem izpred nekaj let. Vaši kreditni zavodi so sodobno urejeni in funkcionalni, razpolagajo z lepimi in solidnimi prostori in mislim, da povsem ustrezajo krajevnim potrebam. Pa tudi dobre volje vam ne manjka: v Doberdobu smo na primer zvedeli, da tamkajšnja posojilnica deluje vsak dan, in to v večernih urah in s prostovoljnim delom. Presenetila nas je sodobna ureditev TKB, ki povsem ustreza gospodarski vlogi Trsta, potrebam mednarodne trgovine ter še zlasti gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo.

Vtis, ki smo ga dobili v vašem Kulturnem domu, je edinstven. Čestitamo vam k tej veliki pridobitvi, in hkrati izražamo željo, naj bi tudi mi v Celovcu lahko čim prej dobili svoj kulturni hram. Nanj bomo morali žal še počakati, čeprav smo nekatera vprašanja, tako na primer vprašanje potrebnega zemljišča, vendarle že rešili.

Da se še za trenutek povrnem k vašim bančnim zavodom. Glede medsebojnega sodelovanja mislim, da smo Korošci korak pred vami, saj so naše kreditne ustanove povezane v zvezi. Morda bi bilo podobno sodelovanje med vašimi bankami in posojilnicami, seveda ob spoštovanju popolne avtonomije in samostojnosti posameznih zavodov, prav tako koristno.

V teh dveh dneh smo prebredli dober del Goriškega in Tržaškega. Ti sončni kraji so za nas «severnjake» še posebno privlačni, da ne omenjam morja, ki nas priteguje kot pravi magnet. Kar se tiče Krasa pa moram povedati, da odkar smo si lahko ogledali razstavi dveh vaših slikarjev, Spacala in Palčiča, bolje razumemo, kako močno ta zemlja veže nase človeka.

Posebno doživetje za vse nas je bila Kraška ohcet, ki nas je vse prevzela. Prevzela pa nas je tudi Kraška hiša preurejena v muzej. Tudi Slovenci na Koroškem imamo nešteto izročil, ki bi jih morali prav tako ohraniti in prepustiti zanamcem.

Ob koncu bi rad izrazil našo iskreno zahvalo Slovenskemu deželnemu gospodarskemu združenju in vsem slovenskim denarnim zavodom s Tržaškega in Goriškega za izredno gostoljubnost, za izročena darila in za možnost, ki so nam jo nudili, da v prijateljskih razgovorih izmenjamo mnenja in izkušnje ter sklepamo osebna prijateljstva. Naša srčna želja je, da bi se v prihodnje dobri odnosi še stopnjevali in še bolj utrdile vezi med obema našima manjšinama v zamejstvu.

(ef)

Zadnje slovo od Janka Obada iz Saleža

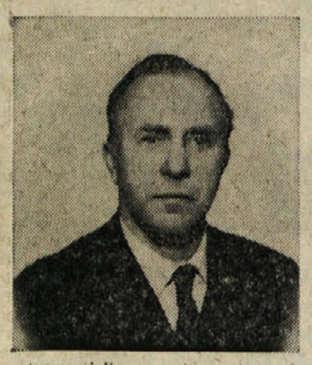

«Spominjali se te bomo kot mirnega, a v svojih dejanjih zelo odločnega človeka, tvoja borba za pravice in narod ni poznala nepremagljivih zaprek». S temi besedami se je včeraj popoldne Anica Guštin ob odprtem grobu poslovila v imenu prosvetnega društva Rdeča zvezda iz Saleža od dolgoletnega društvenega pevovodje in neutrudnega prosvetnega delavca Janka Obada. Zatem je izrekel nekaj ganljivih besed še Mirko Kapelj v imenu Slovenske prosvetne zveze. Zgoniško, sicer veliko pokopališče, je bilo včeraj skoraj pretesno, da bi sprejelo neizmerno množico pokojnikovih prijateljev, znancev, vidnih družbenopolitičnih delavcev predvsem iz vrst prosvetnih delavcev. Skoraj ni bilo družine iz zgoniške občine, ki ni bila zastopana pri tem poslednjem slovesu od velikega narodnjaka, naprednega in delovnega sina kraške zemlje, ki se je na svoji s trnjem posuti življenjski poti vseskozi zavzemal za enotnost v slovenskih vrstah in dal svoj neprecenljiv delež pri ustvarjanju, krepitvi in širjenju kulturno prosvetnega izročila v zgoniški občini.

Pokojni Janko se je rodil pred 72 leti v kmečki družini v Saležu, kjer je tudi zrastel v delovnega kmečkega fanta, prežetega z naprednimi idejami in ljubeznijo do zborovskega petja. Leta 1928 se je vključil v organizacijo TIGR in je bil zaradi te svoje pripadnosti tarča nenehnih političnih pregajanj. Leta 1930 so ga fašisti na bazoviškem procesu obsodili na 10 let ječe, skoraj 16 mesecev je odsedel v samici po raznih italijanskih zaporih, po petih letih so ga najprej pomilostili, vendar so mu kot «nevarnemu elementu» v isti sapi dodelili še pet let konfinacije na Ponzi. Na svobodo so ga izpustili po jugoslovansko - italijanskem paktu leta 1937, dve leti kasneje pa se je poročil z domačinko Marico Škrk, katera mu je povila dva sinova. Leta 1941 so ga kot doslednega antifašista ponovno internirali, ko pa so ga ob kapitulaciji Italije osvobodili Angleži, se je v Carbonari takoj vključil v Prvo prekomorsko brigado, ki se je novembra 1943 izkrcala na Korčuli. Zatem ga je partizanska pot vodila na Hvar, Vis, v Zadar in Drvar, kjer je prestopil v trinajsto proletarsko brigado in prodrl do Beograda, kjer je bil tudi demobiliziran. Skozi vse življenje ga je spremljala prekipevajoča ljubezen do glasbe in njenih osnov se je kot 16-letni mladenič pričel učiti najprej pri župniku, nakar je nadaljeval študij pri Glasbeni matici v Barkovljah. Že pri 17. letu je vodil domači zbor Bratska sloga, nato še cerkveni zbor in je tudi orglar v cerkvi. Niti v zaporu in v konfinaciji ni mirovala njegova rahločutna pevska žilica, v Carbonari je ustanovil in vodil 60-članski pevski zbor in tako postal eden prvih partizanskih pevovodij. Po osvoboditvi se je v rojstnem kraju takoj vključil v ljudsko kulturno delo in ustanovil razne zbore. Najprej ženski in moški zbor nato še mešani zbor, ki so ga leta 1945 poimenovali «Rdeča zvezda» in ki ga je neprekinjeno vodil do leta 1977, ko je kot 70-letnik stopil v zasluženi pokoj. Za svoje dolgoletno požrtvovalno delo na prosvetnem področju je med drugim prejel zlato Gallusovo značko. Vendar tragična usoda se je še enkrat poigrala z njim, mučna in zahrbtna bolezen ga je veliko prezgodaj za vedno iztrgala iz objema družine.

Za tabo Janko je ostala velika vrzel. Včeraj smo ob zadnjem slovesu videli, kako so te vsi imeli radi. Ob žalostinkah godbe na pihala s Proseka in ganljivemu poslovilnemu izvajanju ojačenega pevskega zbora Rdeča zvezda (zapelo mu je vseh 60 pevcev in pevk iz kar treh generacij, ki jih je Janko učil peti), je vsa srca zajela tesnoba ob žalostni ugotovitvi, da smo izgubili velikega človeka, ki pa je ustvaril in pustil mlademu rodu prosvetnih delavcev veliko dediščino.

Ob tem težkem trenutku izrekamo hudo prizadeti družini izraze iskrenega sožalja. Pokojni Janko naj mirno počiva v domači grudi, ki jo je tako ljubil in žrtvoval zanjo večji del svojega življenja.

B. S.

Sekcija KPI Just Pegan iz zgoniške občine izreka svojemu članu Jožkotu in družini sožalje ob izgubi očeta Janka Obada.

V PRIREDBI AGILNE ZADRUGE «NAŠ KRAS»

V KRAŠKI HIŠI KONCERT DUA BALŽAROLSKY-VARL

Zadruga «Naš Kras» postaja vse bolj pomemben dejavnik v našem kulturnem življenju in njena Kraška hiša s «Kraško galerijo» v Repnu vse bolj živahno središče te dejavnosti. V preteklih dneh je bila v «Kraški galeriji» odprta razstava del slikarja Klavdija Palčiča, ki privablja številne ljubitelje likovne umetnosti, obenem pa je bila zadruga organizator koncerta Slovenskega tria v sosednji pokrajinski kraški hiši, ki je predstavljal demonstracijo visoke ravni slovenskega komornega muziciranja.

Zdaj nam za petek najavlja nov zanimiv glasbeni večer, na katerem se bosta na dvorišču Kraške hiše predstavila dva mlada slovenska umetnika, duo Balžarlosky - Varl (violina in kitara).

Volodja Balžarolsky je bil učenec violine pri znanem slovenskem violinskem pedagogu prov. Veroneku v Ljubljani, potem pa se je izpopolnjeval na glasbeni Akademiji v Koelnu pri prof. Ozimu. Bil je tudi učenec tržaškega violinista in pedagoga prof. Gullija in prof. Malinija. Nagrajen je bil na republiškem in zveznem tekmovanju v Ljubljani.

Andrej Varl je po končanem študiju na srednji glasbeni šoli v Ljubljani študiral kitaro pri prof. Joseju Tomasu v mestu Alicante v Španiji. Diplomiral je na tamkajšnjem konservatoriju, za naslednje študijsko leto pa je sprejet na podiplomski študij na Royal Northern College of Music v Manchestru v Angliji.

Njun program bo obsegal v prvem delu Vivaldijevo Sonato v d-molu (za duo) in pa Bachov Adagio in Fugo iz Sonate v g-molu ter Paganinijev Capriccio št. 20 (obe skladbi bo izvajal violinist), v drugem delu pa Villa - Lobosovih Pet preludijev (kitara), Ibertovo Entr'Acte in Paganinijeve Veriacije na g struni (oboje za duo).

Koncert bo v petek, 7. t.m., ob 20.30.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Janka Obada daruje Slovenska prosvetna zveza 100.000 lir za PD Rdeča zvezda.

V počastitev spomina Ivana Novaka in Marije Brezavšček daruje Danilo Micheluzzi 20.000 lir za SP DT.

V počastitev spomina Marije Brezavšček darujeta Štefan in Elda Bratož 10.000 lir za SPDT.

Namesto cvetja na grob drage prijateljice Marije Brezavšček daruje Marija Trampuž 5.000 lir za Skupnost družina Općine.

Namesto cvetja na grob Janka Obada daruje družina Srečko Colja 10.000 lir za PD Rdeča zvezda.

Namesto cvetja na grob Janka Obada daruje kolektiv kraškega vodovoda 30.000 lir za PD Rdeča zvezda.

V počastitev spomina Marije Brezavšček daruje Meri Črnigoj 5.000 lir za SPDT. V isti namen darujeta Pina in Pavel Vouk 5.000 lir za SPDT.

Ob prvi obletnici smrti dragega brata Ivana Bidovca daruje sestra Marija Bidovec Cerri z družino 100 dolarjev za spomenik štirim bazoviških žrtvam v Bazovici. V isti namen darujeta Tončka in Emil Colja 10.000 lir za spomenik štirim bazoviškim žrtvam v Bazovici.

Ob 35. obletnici smrti petih kurirk iz Prebenega darujejo svojci: Vodopivec Pavla 1.000 lir, Vilma Prašelj 4.000 lir, Olga Kuzmič 4.000 lir, Lucija Bandi 3.000 lir, Justina Bandi vd. Kočevar 3.000 lir in Emilija Kocjančič 3.000 lir za spomenik padlim v Prebenegu.

V spomin na Marijo Brezavšček daruje prof. Glavičeva 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Vittoria Scorteccija daruje N.N. 25.000 lir za center za rakasta obolenja in 25.000 lir za Skupnost družina Općine.

Namesto cvetja na grob Janka Obada darujeta Slavica in Vojko 30.000 lir za PD Rdeča zvezda.

Ob smrti dolgoletnega pevovodje in zaslužnega kulturnega delavca

Janka Obada

izreka Slovenska prosvetna zveza iskreno sožalje družini.

Ob smrti dragega očeta Janka Obada izreka odbor ŠK Kras svojemu odborniku Jožku ter družini iskreno sožalje.

Za vedno nas je zapustila naša draga mama, žena in nona

ZORA SANCIN roj. KOZINA

Pogreb bo danes, 4. t.m., ob 16. uri (sončna ura) iz kapelice na pokopališču v Izoli.

Žalujoči mož Rudolf, sin Boris, hči Silva, vnuki Igor, Tatjana in Sonja ter drugi sorodniki.

Izola, Padriče, Trst, Beka, 4. 9. 1979

Z DVODNEVNIM PRAZNIKOM KOMUNISTIČNEGA TISKA

LONJERCI SO POSKRBELI ZA PRAVO IZENADENJE

Osrednja točka nedeljskega partizanskega pevskega zbora programa koncert Tržaškega - Spregovoril je Miloš Budin

Na sicer razsežnem, vendar za takšne koncerte morda na najbolj pripravnem dvorišču Društvene gostilne v Lonjerju je v nedeljo popoldne bil v gosteh prirediteljev prvega tamkajšnjega praznika komunističnega tiska Tržaški partizanski pevski zbor. Pod vodstvom Oskarja Kjudra je izvajal izbor pesmi iz vseh treh svojih dosedanjih programov, to je po vrsti Partizanskega mitinga, Partizanske balade in triptiha «Zemlja in narod». Koncert je zaključil, kakor skoraj vedno, z Internacionalo.

Za domačine, ki imajo v vrstah TPPZ mnogo svojih sorojakov, je bilo to veliko zadoščenje; tembolj ker je njihov rojak tudi sam dirigent. V resnici ni dotlej ansambel še nikdar nastopil v tej mični vasi, ki pa, žal, za večje prireditve ne razpolaga z dovoljšnjim parkirnim prostorom.

Ob osrednji točki nedeljskega praznika v priredbi sekcije KPI Lonjer - Katinara je spregovoril Miloš Budin. Po ugotovitvi, da si komunisti sploh niso privoščili letnih počitnic, je naglasil globoki pomen festivalov, ki jih partija prireja vsako leto v tem času. Festivali KPI imajo poleg zgolj družabnega cilja in še predvsem dokajšnji politični pomen, saj zajemajo med drugim raznovrstne razprave ter zasedanja o najbolj perečih problemih, s katerimi se danes — sicer pa vsekakor — soča Italija.

Glede političnega položaja v državi, ki pač ni rožnat, je govornik omenil potrebo po čim enotnejšem nastopu vseh tistih sil, ki si iskreno žele družbenopolitičnih sprememb; mislil je, kajpak, zlasti na levico, oziroma vse napredne sile, ki se prepogosto predajajo takovnim in medstrankarskim zdrahom, namesto da bi napeli vse svoje sile za razrešitev nebroja perečih vprašanj.

Po koncertu je bil ples ob zvokih ricmanjskega ansambla «Polaris», vmes pa loterija z dobitki, ki so bili kot naročeni za sladokusce. Gostom so bile na voljo poleg dobre kapljice še vsakovrstne jedače, od paštašute in cmokov, do pečenih piščancev in omletov. Prvi lonjerski praznik komunističnega tiska, ki se je pričel že v soboto, se je torej iztekel čezvse uspešno, za kar gre zasluga tudi požrtvovalnim, z dobrim organizacijskim smislom prežetim vaščanom. (dg)

Lovski praznik v Repnu

Prihodnjo soboto in nedeljo bo Društvo slovenskih lovcev Julijske krajine priredilo v Repnu svoj lovski praznik, ki bo obsegal vrsto kulturnih, športnih in zabavnih prireditev. Predviden je namreč nastop lovskega pevskega zbora iz Dekanov in organizatorskega zbora, v prostorih Kraškega muzeja bo odprta razstava slik in lovskih trofej, odvijal se bo balinarski turnir, večerna plesna zabava in še marsikaj. Kot posebno gastronomsko poslastico napovedujejo lovski golaž s polento, v ta namen pa bodo pospravili v kuhinjski lonec kar osem srnjakov, kar niso mačje solze . . .

Odbor za proslavo bazoviških žrtev

sporoča, da bo spominska svečanost ob priliki 49. obletnice ustrelitve štirih junakov pri spomeniku na bivšem strelišču v Bazovici

V NEDELJO, 9. SEPTEMBRA, OB 15.30

V četrtek, 6. septembra, ob 12. uri bo polaganje vencev v šoli štirih bazoviških junakov v Rojanu. Istega dne popoldne ob 17.30 pa polaganje vencev na grob štirih junakov na pokopališču pri Sv. Ani.

Ravnateljstvo Slovenskega dijaškega doma «Srečko Kosovel» v Trstu, Ulica Ginnastica 72 ali Campo S. Luigi 11, tel. 573141 in 573142 (avtobus štev. 25 in 26, prva postaja nad policliniko INAM) sporoča, da vpisuje redne in zunanje gojence za šolsko leto 1979/80 vsak dan od 9. do 13. ure .

V dom se lahko vpišejo dijaki vseh vrst in stopenj slovenskih šol, dijaki slovenske narodnosti, ki obiskujejo italijanske strokovne šole, ki jih v slovenskem jeziku ni.

Vpisovanje traja do 15. septembra, oziroma do zasedbe prostih mest.

Izleti

Kriška sekcija VZPI-ANPI priredi 8. in 9. septembra dvodnevni izlet v Arezzo in Marzabotto. Cena 46.000 lir. Vpisovanje in informacije pri Zofiji Sedmak (telefon 22-02-51).

Združenje Union priredi dvodnevni izlet dne 8. in 9. septembra na Gardeško jezero, 16. septembra pa v Avstrijo v Velden k Woerhtersee (koroškem jezeru). Informacije na sedežu združenja v Ul. Valdirivo 30 vsak dan od 10.30 do 12. ure in od 17. do 19.30. V četrtkih od 17. do 19.30 in v soboto od 10.30 do 12. ure. Telefon 64459.

Kino

Ariston 21.15 «Cantando sotto la pioggia». Barvni musical. Gene Kelly, Cyd Charisse, Donald O'Connor, Debbie Reynolds.

Ritz 16.00—18.20—22.15 «La poliziotta della squadra del buoncostume». Edvige Fenech. Barvni film.

Eden 16.00—22.15 «Il contrabbandiere di Santa Lucia». M. Merola, A. Sabato. Barvni film.

Excelsior 16.30 «Avalanche espress». Lee Marvin, Robert Shaw, Linda Evans. Barvni film.

Grattacielo 17.30—22.20 «La donna erotica (esotica, psicotica)». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Fenice 16.30 «Capitan Rogers nel 25° secolo». Gil. Gerard, Pamela Hensley, Henry Silva. Barvni film.

Mignon 16.30 «La carica delle patate». Barvni film za mladino.

Filodrammatico 14.45-22.00 «Erna e suoi amici» in «Porno market». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.00 «Continuavano a chiamarlo Trinità». Terence Hill, Bud Spencer. Barvni film.

Moderno 16.00 «Quelle strane occasioni». A[illegible], N. Manfredi P. Villaggio. Prepovedan pod 18. letom.

Aurora 17.00 «Quel motel vicino alla palude». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.

Capitol 16.00 «I vichinghi». Kirk Douglas. Barvni film.

Vittorio Veneto 16.30 «Cosa avete fatto a Solange?» F. Testi, K. Baal. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.

Volta (Milje) Zaprto.

TRAGIČEN OBRAČUN PROMETNE NESREČE

Dve osebi ob življenje na Furlanski cesti

Glavni vzrok pretresljive nesreče je bilo prehitevanje

Clementina La Mattina

Michele La Mattina

V nedeljo se je nekaj pred 21. uro pripetila na Furlanski cesti strahovita prometna nesreča, ki je zahtevala 2 smrtni žrtvi, ena oseba pa je bila lažje ranjena. Pri nesreči, ki se je pripetila zaradi neprevidnega prehitevanja in zaradi katere je bila Furlanska cesta več kot uro zaprta za ves promet, sta izgubila življenje zakonca 59-letna Clementina in Michele La Mattina iz Trsta, stanujoča v Ul. Emo 33/2. Nekaj pred 21. uro sta se torej zakonca La Mattina v fiatu 500 TS 93349, peljala po Furlanski cesti proti Proseku. Ob tisti uri se je v alfa romeu TS 155089 vračal domov 22-letni Carlo Ban s Proseka št. 215. Kmalu potem ko je zavozil mimo nekdanje carinarnice je opazil, da mu zaradi prehitevanja nekega avtomobila, baje z goriško evidenčno tablico, prihaja nasproti fiat 500, ki ga je upravljala La Mattinova Šofer alfa romeo je sicer skušal takoj zavreti, vendar je bilo zaradi hitrosti obeh avtomobilov čelno trčenje neizbežno. Pri tem se je fiat 500 obrnil in pristal na strehi. Avtomobil z goriško evidenčno tablico, ki ga je La Mattinova prehitevala se kljub trčenju, ki ga je prejel pri prehitevanju, ni ustavil.

Zaradi kolone ustavljenih avtomobilov na kraju nesreče je rešilni avtomobil z bolničarji Cepakom, Pisettijem in Stefanijem, precej težko prispel do ponesrečencev. Na prizorišču nesreče se jim je nudil srhljiv prizor, v skrotovičenem fiatu 500 sta našla smrt zakonca La Mattina, medtem ko je ranjeni Carlo Ban sedel na svojem avtomobilu v šoku in z možganskim pretresom.

Na kraj nesreče je kmalu prispel še drugi rešilni avtomobil z dr. Babillejem, agenti javne varnosti in gasilci, mag. Fioratto, poveljnik cestne policije, ki je obvestil dežurnega tožilca dr. Tavella za prenos trupel v mrtvašnico.

Zaradi stavke občinskih uslužbencev za prevoze mrtvih, ki je v nedeljo bila od 20. do 24. ure, sta trupli zakoncev La Mattina, zaviti v belo rjuho, ležali ob cesti še nekaj ur.

Smrt Tržačanke pri nesreči na Vipavskem

Nedeljski izlet na Vipavsko se je za zakonce Fabretti z Lonjerske ceste 39 tragično končal.

Po pripovedovanju samega šoferja avtomobila 76-letnega Vittoria Fabrettija, sta se z ženo, 77-letno Marijo peljala okoli poldne s svojim fiatom 850 v bližini Štanjela po cesti navzdol, ko se je naenkrat zavedal, da so mu odpovedale zavore in je avto zavozil s ceste in se po 40 metrskem letu ustavil v škarpi ob nekem drevesu.

Pri nesreči je Marija zadobila smrtne poškodbe, medtem ko so moža prepeljali v tržaško bolnišnico in ga sprejeli na urološkem oddelku, kjer bo okreval v 20 dneh.

Šolske vesti

Podružnica GM Prosek - Kontovel: vpisovanje bo v četrtek, 6. t.m., od 17. do 19. ure v Soščevi hiši (samo za harmoniko in klavir).

Podružnica GM Nabrežina: vpisovanje bo v ponedeljek, 10. t.m., od 17. do 19. ure v glasbeni šoli.

Podružnica GM Boljunec: vpisovanje bo v torek, 11. t.m., od 17. do 19. ure v gledališču F. Prešeren.

Šola Glasbene matice — Trst obvešča svoje gojence, da bo ponovno vpisovanje za šolsko leto 1979/80 do 10. septembra v tajništvu GM, tel. 418605, od 10. do 12. ure. Prijavijo se lahko tudi novi gojenci, vendar je vpis omejen.

Razna obvestila

PD RDEČA ZVEZDA — Saležobvešča, da bo prva vaja moškega pevskega zbora danes, 4. septembra, ob 20.30.

PD FRANCE PREŠEREN iz Boljunca

obvešča pevce in pevke, da bo prva vaja **danes,** 4. t.m., ob 20.30 v gledališču «F. Prešeren». Istočasno vabi vse, ki želijo sodelovali v zboru, da se javijo od isti uri.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

KUPIM knjige za prvi razred klasičnega liceja. Telefon 416150.

MILIČ Dušan — Zagradec 2 toči belo in črno vino.

DVE zaposleni osebi iščeta malo stanovanje ali sobo s samostojnim vhodom tudi v okolici Trsta. Tel. 422951 od 12. do 14. ure.

PRODAM osto stanovanje v 5. nadstropju v Ul. Paduina 11, brez dvigala, kuhinja, dve sobi, kopalnica, WC. Telefon 226216 od 12. do 13. ure. Plačevanje ugodno.

Včeraj - danes

Danes, TOREK, 4. septembra
IDA

Sonce vzide ob 6.29 in zatone ob 19.36 — Dolžina dneva 13.10 — Luna vzide ob 18.25 in zatone ob 3.42

Jutri, SREDA, 5. septembra
LOVRENC

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24,2 stopinje, najnižja 17, ob 18. uri 23,5 stopinje, zračni tlak 1018,9 stabilen, pada, vlaga 64-odstotna, veter 1 km na uro severozahodnik, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alessandro Pusani, Sara Žerjal, Denis Degrassi, Mirella Rizzo, Ines Rossanese, Davide Tedisco, Fabio Negrello, Diego Predonzani, Giuseppe Orsini.

UMRLI SO: 77-letni Armando Prodetti, 23-letni Renato Garofalo, 88-letna Maria Vatove, 71-letni Paride Chiessi, 80-letna Elisabetta Pesamino vd. Zangrando, 72-letni Mario Salerno, 90-letni Guglielmo Stracca, 70-letni Francesco Sibeni, 77-letna Amalia Intikar vd. Gaggi, 64-letni Carlo Crivelli, 70-letna Marina Vigni por. Ferin.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15; Ul. Ginnastica 44; Ul. F. Severo 112; Ul. Baiamonti 50.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Oriani 2; Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2; Trg Venezia 2.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225 596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. štev. 732-627.

KOMUNISTIČNI OSNUTEK DEŽELNEGA ZAKONA

Dežela naj postane glavni pobudnik pri reševanju energetskega vprašanja

Treba je ustanoviti deželni odbor, ki naj skrbi za odkrivanje in izkoriščanje novih energetskih virov

V Gradišču so v nedeljo zvečer končali praznik «Unità», ki je letos doživel trideseto zaporedno izvedbo. Ob tej priložnosti so priredili razpravo o alternativnih energetskih virih. Deželni svetovalec Spartaco Zorzenon je kot prvi podpisnik orisal zakonski predlog KPI v deželnem svetu, po katerem naj bi dežela postala eden izmed protagonistov v iskanju novih energetskih virov. Osnutek predlaga ustanovitev deželnega odbora, v katerem naj bi bili predstavniki družbenih sil, strank, gospodarstvenikov, študentov itd., ki bi imel nalogo preučevati energetsko vprašanje.

Zorzenon je osvetlil posamezne plati razvoja, ki je pripeljal do dosedanjega stanja in dejal, da so monopol nad elektriko imeli prej zasebniki nato ENEL, potem pa petrolejske družbe. Ker postaja iz nafte pridobljena energija predraga, je treba preučiti možnosti izkoriščanja sončne in vodne energije, biokemičnih procesov, vetra, metana. Treba se je v kar največji meri nasloniti na lastne sile, da ne bomo odvisni od inozemstva in od monopolov. Res je, da Italija in zlasti še naša dežela, nima kdo ve kolikšnih virov energije, vendar je potrebno izkoristiti prav vse in pri tem nam je lahko v veliko pomoč delo znanstvenikov. Nujno je osvojiti novo energetsko filozofijo ter jo uresničiti v novih gradnjah. Dežela mora dati na razpolago svoja sredstva, da spodbudi ta proces, zlasti sedaj na začetku, ko tehnologija še ni poceni.

V razpravo je nato posegel inž. Gilio, predstavnik zadruge strokovnjakov iz Trsta, ki je osvetlil širše vidike tega vprašanja. Prejšnji večer so se na prireditvenem prostoru sestali raznašalci lista «Unità» ter se pogovorili o svojem delu.

Praznik je vsestransko dobro uspel. V prihodnjih tednih bodo v Gradišču, ki ima levičarsko upravo, podrobneje sestavili program pobratenja, ki ga pripravljajo z občino Nova Goica.

Pomoč vietnamskim beguncem

Pred dnevi je bilo na pokrajini prvo srečanje predstavnikov oblasti in raznih ustanov, ki sestavljajo koordinacijski odbor za pomoč vietnamskim beguncem. Na srečanju, kateremu je predsedoval predsednik pokrajinskega odbora profesor Pagura, so razpravljali predvsem o vsestranski pomoči, ki jo lahko naša pokrajina nudi vietnamskim beguncem. Določili so tudi, da bo vse ponudbe za iskanje dela, bivališča in drugih možnosti pomoči sprejel novoustanovljeni odbor.

Goriški maratonci tekli na Dunaju

Ves svet odkriva tek, tudi Gorica. Pet članov goriškega kluba «Marathon» se je prejšnje dni udeležilo pohoda dolgega 120 km po gozdovih okoli Dunanja, točneje v kraju Moedlig. Udeležencev je bilo 1.300, od tega 300 Italijanov. Goriško zastopstvo so sestavljali Giuseppe Giacomini, Salvatore Pilo, Gianni Glessi, Guerino Mazzone in Giorgio Giacobbi. Od Goričanov je bil najhitrejši Salvatore Pilo. Tekmovalci so prvi dan prehodili 42 km, drugi 46, tretji pa 32. Ob startu so jim izročili kolajne in pivo je teklo «v potokih». Udeleženci pohoda so prišli iz številnih evropskih držav.

Prekinitev toka

Kot so nam sporočili, bodo jutri zaradi popravil prekinili dobavo električnega toka v vsaj števerjanski občini, tudi na Jazbinah. Prekinitev bo trajala od 8.30 do 14. ure.

Razprava o načrtu vodstvenega središča

Načrt vodstvenega središča bo predmet razprave, ki jo rajonski svet za Gorico - center pripravlja za četrtek, 6. septembra ob 21. uri v dvorani zavoda Lenassi. Na seji rajonskega sveta bosta o tem vprašanju govorila občinski svetovalec prof. Lanfranco Zucalli in arhitekt Bruno Brunello.

Spored PDG - Nova Gorica

Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice bo v mesecu septembru nastopilo z naslednjimi predstavami:

Četrtek, 6. septembra - Ion Druce: Največja svetinja (dvorana Solkan ob 20.00).

Torek, 11. septembra - Luigi Pirandello: Kaj je resnica (gostovanje v Kopru ob 20.00).

Četrtek, 13. septembra - Franček Rudolf: Veronika (gostovanje v Idriji ob 20.30).

Petek, 14. septembra - Franček Rudolf: Veronika (Nova Gorica; predstava za red S petek ob 20.15).

S KONCERTOM NAJBOLJŠIH

ZAKLJUČENO PEVSKO TEKMOVANJE «SEGHIZZI»

Škoda, da ne sodelujejo več tudi zamejski slovenski zbori

Kot že nekaj let so vzhodnoevropski zbori tudi letos želi največ uspeha na tekmovanju zborov «Seghizzi». Prijetno pa je v moški konkurenci presenetil finski zbor «Akademiska Sangforeningen» iz Helsinkov, ki je dosegel največ točk tudi v tekmovanju folklornih pesmi (73,25 točke). Med ženskimi zbori je bil najboljši zbor «Budafok» iz Budimpešte (76,41). V tekmovanju mešanih zborov je prepričljivo slavil zbor «Lučnica» iz Bratislave. Dosegel je kar 77,41 točke.

Dobro so se odrezali italijanski pevci iz Trenta, ki so nastopili v vseh treh kategorijah. Zasedli so drugo mesto tako v moški kot v ženski konkurenci. V nedeljskem tekmovanju mešanih zborov pa so se v zelo hudi konkurenci uvrstili na četrto mesto za odličnimi Čehi, medtem ko je drugo mesto zasedel zbor iz Leningrada, tretji pa je bil romunski zbor «Vox Humana».

Komorni zbor iz Nove Gorice se ni izkazal, zbral je samo 44,66 točke. Tekmovanje se je zaključilo v nedeljo zvečer z nagrajevanjem in nastopom najboljših v folklornem petju.

Zaključilo se je torej tudi osemnajsto tekmovanje, posvečeno Cesaru Augustu Seghizziju, prireditelju, ki jo vsako leto s spremenljivo srečo organizira istoimensko društvo. Kaj naj rečemo o letošnji prireditvi? Kvaliteta nastopajočih zborov ni bila na izredni višini, predvsem kar se tiče moške in ženske konkurence, saj ni noben zbor dosegel v polifonskem petju prvega mesta. Treba je res pohvaliti organizatorje za požrtvovalno delo. Organizacija take prireditve, ki je edinstvena v naši okolici, zahteva veliko truda in prizadevanja s strani vseh, ki so pri tem udeleženi. Tekmovanje «Seghizzi» je ena najvažnejših prireditev tako imenovanega «Goriškega septembra», ki je pomembna kulturna manifestacija v našem mestu. Opaža pa se, da pozno poletje ni najprimernejši čas za pevska tekmovanja. Številni zbori, predvsem taki, ki so še «amaterskega» značaja, pridejo nepripravljeni, mnogi svoj nastop v zadnjem trenutku odpovejo. To velja predvsem za domače zbore, ki jih je iz leta v leto manj. Sloviti evropski zbori dajo res pečat mednarodne kvalitete, prav pa bi bilo, da bi tudi kak domač zbor povedal svoje v tej konkurenci.

Danes so spet odprli ambulanto Rdečega križa v Ulici Codelli. Ambulanta deluje od 16.30 do 18.30 od ponedeljka do petka.

Razstave

V goriškem avditoriju so odprl kolektivno razstavo furlanskih umetnikov. Odprta bo do 21. t.m.

V Rubensovi galeriji v Gradišču do 14. septembra razstavlja Eliano Cucit.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 23. septembra, družinski avtobusni izlet na Notranjsko z obiskom Predjamskega gradu, Rakovega Škocjana in Cerkniškega jezera. Prijave sprejemajo na sedežu društva, kjer nudijo tudi podrobnejše informacije.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «La tarantola dal ventre nero». G. Giannini in B. Bouchet. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO 17.30—22.00 «L'ultimo combattimento di Chen». B. Lee in G. Yung. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA Zaprto.

Tržič

EXCELSIOR 15.00—22.00 «Cristo si è fermato a Eboli»

PRINCIPE 16.00—22.00 »Ashanti».

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 21-24.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna S. Antonio, Ul. Romana 147, tel. 40-497.

Rozina Komic praznuje 90 let

V Ščednem bo jutri Rozina Komic, vd. Hlede praznovala življenjski jubilej: 90. rojstni dan. Komičeva se je namreč rodila 5. septembra 1889. leta v Števerjanu, kateremu je ostala zvesta vse do današnjih dni.

V svojih 90. letih je Rozina Komic, kot velika večina drugih, marsikaj okusila. Znala bi nam povedati o marsičem: kako so bili težki časi ob obratu stoletja, kako je vojna vihra tudi v teh krajih razsajala in pustošila, kako je briški kmet moral trdno garati za vsakdanji kruh. Kljub vsemu pa se Rozina ne pritožuje nad tem, kar je prestala. V spominu ima še veliko lepih dogodkov.

Po poroki z Jožetom Hledetom sta si ustvarila družino v Ščednem. Imela sta devet otrok, od katerih trije še živijo, eden v Jugoslaviji, dva v Števerjanu. Pred leti je slavljenka morala na težko operacijo, ki jo je kljub letom dobro prestala. Sedaj se jo na domačiji sina Maria videva še čilo in zdravo, tako si želijo, da ostane še mnoga leta, vsi ki Rozino poznajo.

V PRIREDBI DOMAČEGA PD «OTON ŽUPANČIČ»

Jesenski praznik na Pilošču v znamenju kotalkarske revije

Veliko zanimanje za nastop v goriških narodnih nošah - Partizanski praznik v Jamljah

Skupina štandreških kotalkarjev v narodnih nošah med nastopom na jesenskem prazniku

Jesenski praznik, ki so ga prosvetni delavci PD «Oton Župančič» iz Štandreža pripravili na Pilošču, je letos potekal v znamenju velike kotalkarske revije. Izredno veliko število občinstva, ki se je tako v petek kot v soboto zbralo ob robu ploščadi v domačem Kulturnem domu «Andrej Budal», je zadosten dokaz zanimanja, ki je v Štandležu vladalo za to prireditev.

Med novimi točkami, ki so jih mladi kotalkarji prikazali, so sevda pritegnili največje zanimanje goriški plesi v narodnih nošah. Kot nam je sama vaditeljica štandreških kotalkarjev Sonja Cernecca povedala, so to točko, s katero bodo decembra nastopili tudi na državnem tekmovanju folkore na kotalkah, pripravili ob sodelovanju nekaterih članov sovodenjske folklorne skupine, ki je te plese že naštudirala in z njimi večkrat nastopila.

Tudi druge točke kotalkarske revije, v katerih je bila večkrat snov zajeta iz pravljic, so bile prikazane v dovršeni in iznajdljivi obliki, čeprav so štandreški kotalkarji imeli za vadbo na razpolago zelo malo časa, samo dva tedna.

Tridnevni jesenski praznik na Pilošču so sklenili v nedeljo, ko so za domače otroke pripravili ex tempore. Poletno prireditev so v soboto in nedeljo pripravili tudi člani krajevne VZPI - ANPI v Jamljah, katere celoten izkupiček bodo namenili gradnji partizanskega spomenika v vasi. Sobotni spored je bil posvečen izključno prosti zabavi, saj so za goste pripravili tekmovanje v briškoli ter ples.

V nedeljo pa je na prireditvenem prostoru zaigrala ronška godba na pihala Juculano. V imenu pokrajinskega vodstva VZPI pa je prisotne pozdravil Marino Banfi.

Pohod skozi kraje ob meji v Brdih

Več kot 1.500 ljudi se je v nedeljo udeležilo pohoda bratsva v ušu. Pohod, ki je potekal na dveh progah 10 in 25 kilometrov, sta priredila kluba «La quercia» in «Cassa di Risparmio», s sodelovanjem goriške sekcije Rdečega križa in kluba Agriturist.

Udeleženci so se sprehodili po Goriških brdih, prešli mejo, na jugoslovanski strani prišli do Vižovlj in se od tam spet vrnili v Muš, kjer je bil cilj. Ob prihodu na cilj so prireditelji razdelili vsem spominske plakete, raznim posameznikom in večjim skupinam pa pokale in nagrade.

Nedeljskega pohoda se je udeležilo tudi precejšnje število ljubiteljev hoje iz bližnje Slovenije. Bil je torej priložnost za poglobitev prijateljstva in sodelovanja, ki veže prebivalce ob meji. Celoten izkupiček prireditve je šel goriški sekciji vsedržavne zveze za pomoč družinam handikapiranih otrok

Poleg sodelovanja na nedeljskem pohodu bratstva bo skupina goriških ljubiteljev hoje pod pokroviteljstvom «Cassa di Risparmio» iz Gorice priredila 16. septembra že tradicionalni pohod. Kot so nam sporočili, bo letošnja proga speljana na treh različnih progah dolgih 9, 22 in 40 kilometrov. Najkrajša proga bo namenjena otrokom, saj bodo med hojo prirejali razne igre. Zbirališče je za vse udeležence na atletskem stadionu na Rojcah. Odhod za tekmovalce na prvih dveh progah (9 in 22 kilometrov) bo ob 9. uri. Za udeležence na progi 40 kilometrov pa predvidevajo odhod ob 8.30. Vsem bodo razdelili spominsko plaketo, raznim posameznikom in skupinam pa še pokale in druge nagrade.

POMEMBNA GOSPODARSKA MANIFESTACIJA V NAŠI DEŽELI

Minister za zunanjo trgovino Stammati odprl blagovni sejem v Pordenonu

Italijanski izvoz enkrat hitreje narašča od povprečnega izvoza drugih držav

Ob navzočnosti ministra za zunanjo trgovino Stammatija, predsednika deželnega odbora Comellija, predsednika deželnega sveta Collija, deželnega odbornika za industrijo Rinaldija so v soboto v Pordenonu odprli 33. sejem. Gre za gospodarsko manifestacijo, ki izpostavlja veliki napredek pordenonske pokrajine. Kolikšno važnost zavzema v gospodarskem kontekstu naše dežele, dokazuje podatek, da so morali zavrniti kar 200 prošenj zaradi pomanjkanja prostora. Od tod izvira odločna želja sejemskega vodstva, da objekt razširi ter v bodoče ob pomoči dežele omogoči udeležbo vsem domačim operaterjem. Med najpomembnejšimi razstavljavci je nedvomno industrija Zanussi, ki je v svojem paviljonu prikazala razvoj podjetja od leta 1916 vse do današnjih dni. Ostala podjetja industrijskega in obrtniškega značaja so obiskovalce seznanila s svojimi dosežki v proizvodnji kmetijskih in gradbenih strojev, najrazličnejšega pohištva itd.

Minister za zunanjo trgovino Stammati je v svojem govoru poudaril velik pomen zunanje trgovine pri razvoju italijanskega gospodarstva. Letošnji izvoz je večji od lanskega, ki je s svojimi 14 odstotki predstavljal svojevrsten rekord. Italijanski izvoz se enkrat hitreje povečuje kot poprečni izvoz drugih držav. Zaradi tega je danes Italija šesti izvoznik v svetu ter med razvitimi industrijskimi državami na osmem mestu. Poudaril je tudi pomembno vlogo naše dežele v izvozu v Avstrijo in Jugoslavijo.

Predsednik sejemske ustanove odv. Ros je dejal, da se ta gospodarska manifestacija iz leta v leto krepi, kar govori o nepretanem gospodarskem dvigu pokrajine in o optimističnem razpoloženju, da bo ta trend še trajal.

Deželni predsednik Comelli je uvodoma omenil ugodno geografsko lego naše dežele za razvoj mednarodnega prometa. Glede splošne krize v državi je dejal, da naša dežela, razen v nekaterih osamljenih primerih, ni doživela tako hudih udarcev kot druge. V prihodnjem petletnem načrtu bi se moralo stanje še izboljšati. K temu bodo pripomogla sredstva za obnovo po potresu, sredstva za izvajanje osimskega sporazuma ter ukrepi Evropske gospodarske skupnosti.

Sejem, ki bo odprt še ves teden, ni samo gospodarska manifestacija, namenjena poslovnim stikom, tudi na mednarodni ravni, ampak je ob vsem tem tudi trenutek človeškega povezovanja, priložnost za medsebojno povezovanje na mednarodni ravni, kar v končnem cilju sodi v širše napore za razvijanje prijateljstva in miru v tem delu sveta.

V DEŽELNEM AVDITORIJU

Kolektivna razstava furlanskih umetnikov

Na pobudo goriške občinske uprave ter furlanskega centra za upodabljajočo umetnost, bo do 21. septembra v deželnem avditoriju v Gorici razstava del 36. furlanskih slikarjev in kiparjev, od katerih so se nekateri močno uveljavili ne samo v državnem, ampak tudi v svetovnem merilu. Med drugimi bodo svoja dela razstavljali tudi nekateri umetniki, ki živijo in ustvarjajo v Gorici, kakor recimo Carbone, Castellani, Depretis, Marinotto, Mauri, Monai, Mocchiut in Poian.

Razstavo so odprli v soboto, 1. septembra, ob 18. uri.

Vlomilci na delu

Neznani vlomilci so v nedeljo kar podnevi vlomili v stanovanje Angela Ciamporinija, stanujočega v Ul. Marconi 2. Odnesli so mu zlatnino v vrednosti 650 tisoč lir in denar v gotovini (350 tisoč lir). Tatvino so neznanci izvedli v nedeljo, ko se je Ciamporini odpeljal k morju. Kriminalistični oddelek, kjer je oškodovalec prijavil dejanje, je ugotovil, da so vlomilci prišli v stanovanje, ki je nad gostilno Abruzzo (Ciamporini je namreč njen lastnik), najbolj verjetno po strehi. V teku je preiskava.

BERITE REVIJO DAN

KRAŠKA OHCET V SLIKAH

Novoporočenca sta si tudi dobesedno nadela zakonski jarem

«Ohcetarji» so se povzpeli v sprevodu do stare repentabrske cerkvice, kjer sta se Graziela Luin in Marjan Krpan «vzela»

Po poroki se je kraški par zavrtel ob zvokih harmonike

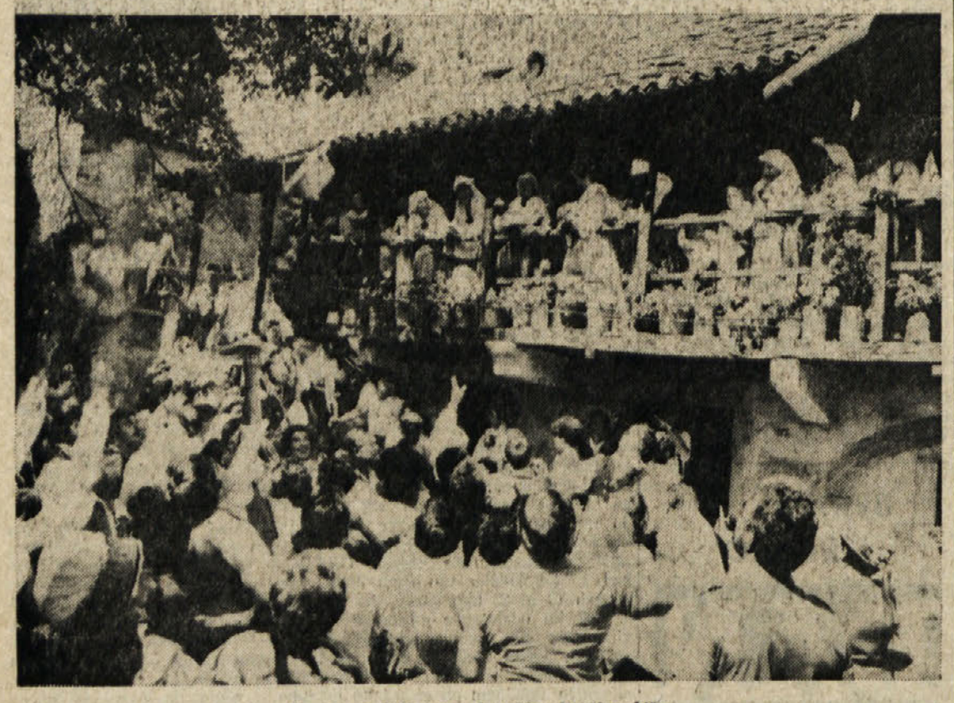

Veselo vzdušje na dvorišču Kraške hiše

ŠEST LET PO IZSTRELITVI

VESOLJSKA POSTAJA «PIONEER» RAZKRIVA SATURNOVE SKRIVNOSTI

Sonda bo obletela planet in nato nadaljevala pot proti mejam našega sistema

MOUNTAIN VIEW (Kalifornija - ZDA) — Po šest letih in pol je ameriška vesoljska sonda «pioneer 11» v soboto ob 16.34 po srednjeevropskem času preletela Saturn, ki je po Jupitru največji planet v sončnem sistemu. «Pioneer» je prešel tudi mimo skrivnostnih saturnovih kolobarjev in preletel njegove oblake v višini 22 tisoč kilometrov. V tem obdobju se je dosedanja hitrost vesoljske sonde (36.800 kmh) povečala pod vplivom saturnove privlačne sile do 112.000 kilometrov na uro.

Znanstveniki Amesovega centra v Kaliforniji, ki nadzorujejo letenje vesoljske postaje, z nestrpnostjo proučujejo fotografske posnetke planeta, njegovih kolobarjev in satelitov, predvsem pa podatke o satelitu Titanu.

Kot kaže je sonda srečno prestala «srečanje» s Saturnom, znanstvenike je namreč skrbelo, da ne bi «pioneer 11» trčil v kak mikrometeorit, ki bi lahko poškodoval dragocene naprave ali celo uničil vesoljsko sondo.

«Pioneer 11» so izstrelili iz oporišča na Rtu Kennedy 6. aprila 1973. Do sedaj je uspešno opravil številne znanstvene naloge, med katerimi je posredoval zemlji podatke o Jupitru. Vesoljska sonda, ki tehta 258 kilogramov, je preletela preko tri milijarde kilometrov. Z zadnjimi saturnovimi posnetki se je njena vesoljska misija iztekla in bo kot neuporabna «razbitina» nadaljevala pot proti meji našega sončnega sistema. Kot zanimivost naj omenimo, da je na krovu sonde plaketa iz žlahtne kovine, na kateri sta upodobljena moški in ženska, sončni sistem in druga sporočila, ki bi lahko bila razumljiva morebitnim izvenzemeljskim bitjem.

Nekaj podatkov o Saturnu

Kot rečeno, je Saturn drugi največji planet po Jupitru. Pot okrog sonca opravi v 29 letih in 167 dneh, kar zgovorno dokazuje ogromno oddaljenost od sonca. Znanstveniki domnevajo, da je sestavljen pretežno iz helija in vodika, njegova gostota je izredno nizka, le 0,70 medtem ko je zemeljska 5,52.

Prav tako skrivnosten je saturnov sistem kolobarjev, kljub temu, da jih je že leta 1610 odkril italijanski astronom Galileo Galilei. Po podatkih fotometrijskih in redarskih meritev domnevajo, da sestavljajo saturnove kolobarje silikatni delci in ledeni kristali. (5. in 6. kolobar so odkrili na osnovi podatkov sonde). Te domneve bodo morali sedaj znanstveniki preveriti iz podatkov, ki jih je poslal «pioneer 11». Prav tako bodo morali preveriti ali sestavljajo Titanovo atmosfero (eden izmed saturnovih satelitov) res amonij, metan, etan, dušik in argon, kot so do sedaj domnevali. Prisotnost teh plinov bi namreč opravičevala teorijo, da so na Titanu možne primitivne oblike življenja.

Do sedaj so znanstveniki v Amesu ugotovili, da ima Saturn magnetno polje. Druge podatke pa bodo dešifrirali v prihodnjih dneh. Kot rečeno, je «pioneer» preletel Saturn ob 16.34 v soboto, a znanstveniki so morali počakati kar 86 minut, da so dobili podatke o srečno prestani «preizkušnji». Toliko časa namreč potrebuje radijski signal, da «prepotuje» dolgo pot od Saturna do Zemlje.

Finančna pomoč dežele študiju in raziskavam

V smislu deželnega zakona št. 11 iz 1969. leta, ki predvideva finančno podporo razvoju univerzitetnega izobraževanja in znanstvenih raziskav, je deželni odbor sklenil porazdeliti v tekočem finančnem letu milijardo 370 milijonov lir za nakup didaktičnih pripomočkov in med drugim za prirejanje tečajev v vsej Furlaniji - Julijski krajini.

Sredstva so namenjena tržaški in videmski univerzi, konzorciju za pospeševanje študija in raziskav na zavodih za fiziko v okviru tržaške univerze, mednarodnemu središču za mehanske vede v Vidmu ter institutu za proučevanje prevozov v sklopu EGS v Trstu.

Deželna sredstva v prid letoviščarskim ustanovam

V drugi tretjini tega meseca prične veljati deželni zakon št. 48 z dne 27. avgusta 1979 o izrednih finančnih podporah avtonomnim ustanovam, ki skrbe za letovanje, zdravstvo in turizem, sicer tistim, ki se nahajajo v posebnih denarnih težavah. V tekočem finančnem letu prejmejo te ustanove vsega največ 250 milijonov lir.

Končan tečaj Barčica moja

KOPER — Na Debelem rtiču pri Kopru se je končal štirinajstdnevni tečaj Barčica moja. Udeležilo se ga je 120 šolskih in predšolskih otrok iz Beneške Slovenije, ki so se učili predvsem slovenskega jezika, ogledali pa so si tudi razne zanimivosti slovenske obale. Ob koncu so zbrali svoje vtise v posebnem glasilu.

SVETOIVANČANI ZAHTEVAJO KORENITE UKREPE

Kamnolom Faccanoni: kljub nevarnosti usadov še vedno odlašajo s sanacijo

Družba SICAT trdi, da so birokratski zapletljaji preprečili sanacijske ukrepe - Morda v kratkem načrt za «geološko estetsko plastiko»

Nad Sv. Ivanom med cestama Trst - Opčine - Bazovica, nas ob pogledu na ta del zelene planote, zbode v oči bela skalnata zaplata, ki je obdana z gozdom; to je tako imenovani kamnolom ex Faccanoni, o katerem se v zadnjih letih mnogo govori in piše.

Zgodovina kamnoloma sega v leto 1898. Prvi so ga začeli izrabljati Avstrijci. S posebnim železnim dletom in kladivom so dajali kamnitim ploščam značilno kvadratasto obliko; s temi ploščami so tlakovali ceste.

Po prvi svetovni vojni, ko so prišli Italijani v Trst, je imel kamnolom velik razmah. Leta 1925 je kamnolom prevzel inženir Francesco Faccanoni (od tu ime kamnoloma). Takrat se je zaposlilo v kamnolomu tudi mnogo Slovencev, predvsem Svetoivančanov. Čeprav je bilo delo trdo in slabo plačano, so se tudi ženske napotile v kamnolom zaradi gospodarske krize in opustile obdelovanje zemlje in vrtov.

V kamnolomu so lomili peščenjak, siv kamen ter apnenec. Siv kamen je služil za gradnjo hiš in tlakovanje cest, beli apnenec pa so zmleli v razne velikosti in ga uporabljali za izdelavo malte in za tlak. Leta 1971 je Faccanoni odstopil, kamnolom pa je prevzela v najem družba SICAT. Upravnik, oziroma lastnik družbe je gospod Cardarelli. Delo v kamnolomu je bilo pod prejšnjim gospodarjem večinoma ročno, Cardarelli pa si je nabavil razne stroje kot je tekoči trak, ki prevaža kamenje in ga odlaga v posebne mline, kjer kamen zmeljejo. Trakov in mlinov je več vrst, odvisno od oblike in velikosti kamna. Mehanizacija dela je olajšala delavcem trud, zato pa se je število delavcev zmanjšalo.

Med tem časom, so se grmadile pritožbe Svetoivančanov zaradi nevšečnosti, ki jih je povzročal kamnolom (pokanje min, prah, ropot). Večina prebivalcev, ki smo jih vprašali za mnenje, nam je povedala, da je bil nekoč v kamnolomu večji vrvež, več prahu in da so mine pokale dvakrat dnevno in večkrat tudi v nedeljah, čeprav je bilo to prepovedano. Mine so povzročale razpoke na hišah in vodnjakih. «Danes pa se pritožujemo, ker je delovanje kamnoloma nevarnejše, ker je hrib imel že dva usada (1973, 1976), poleg tega je danes še veliko novih stanovanjskih blokov, ki segajo prav do kamnoloma in seveda prebivalci teh bolj občutijo tresljaje in prah, ki ga povzroča kamnolom.» Obrnili smo se zato do rajonskega sveta, ki je trikrat poslal protestno noto deželnemu svetu. Leta 1973 je rajonski svet zahteval, da se delo v kamnolomu preneha. Nato sta si sledili še dve protestni noti, čigar zadnja je bila leta 1977. V zadnji noti so zahtevali, naj družba SICAT pred opustitvijo kamnoloma uredi nevarno steno v terase ter na njih posadi zelenje. Pritožbo so podprli še računalci.

«Prvi usad,» je dodal predsednik svetoivanskega rajonskega sveta, «je bil leta 1973, ko je 8.000 kubičnih metrov kamenja pokvarilo del spodnje stene in v kamnolomu napravilo veliko škodo. Usad ni terjal nobene žrtve samo zato, ker se je to zgodilo med božičnimi počitnicami. Drugi usad je bil leta 1976, k sreči po delavnem urniku. Izvedenca dr. Broili in Onofri sta ugotovila, da je možen v kratkem še en usad 58.000 kubičnih metrov; potrebni so zato nujni varnostni ukrepi, te pa še vedno pričakujemo. Res je, da je družba SICAT obljubila, da bo kamnolom popravila in preuredila, toda bojimo se, da bo obljuba ostala le obljuba. Možno je, da kamnolom zapustijo kar tako. Občino so že prosili za dovoljenje, nameravajo namreč odpreti nov kamnolom. Mi pa smo se taki rešitvi seveda uprli in borili se bomo, da bo SICAT čimprej preuredila in sanirala kamnolom.»

Zanimalo nas je tudi mnenje družbe SICAT. Upravnik nam je začel takole razlagati: «Za pravilno delovanje kamnoloma skrbi urad za rudnike, gozdarsko nadzorništvo ter urad za razstrelivo. Eno leto potem, ko je gospod Cardarelli prevzel kamnolom, je urad za rudnike ukazal zmanjšati količino razstreliva ter opozoril na razne kritične točke, kjer delavci niso smeli postavljati min. Dobili smo torej kamnolom, ki je bil vrsto let slabo izrabljen, mislim predvsem na leta med obema vojnama. Nastali so marsikateri problemi. SICAT je septembra 1973 prostovoljno planirala modernizacijo kamnoloma, oziroma predlagala je, da bi uredili kamnolom na več teras, zato pa bi morali dati steni naklonski kot 45 stopinj. Na ta način bi odpravili nevarnost usadov, estetski učinek bi bil boljši, predvsem pa bi na terasah zraslo zelenje, ki bi zaradi ugodne pozicije takoj vzklilo. 16. avgusta 1974 je deželna uprava izdala zakon štev. 42. S tem zakonom je prevzela nadzorstvo nad kamnolomi industrijska rudarska sekcija. Na željo industrijskega upravnika in drugih štirih združenj so zato imeli sestanek, kjer je družba SICAT predstavila načrt iz leta 1973. Gozdarsko nadzorništvo pa se ni strinjalo z načrtom, ker bi moralo žrtvovati še del zelene površine zato, da bi dali steni potreben naklonski kot. Družba je zato prosila doktorja Onofria in Broila, naj bi preučila geomehaniko sten. Izvedenca sta potrdila, da je stena nevarna in da ni drugih rešitev kot tista, ki smo jo predlagali v načrtu. Ker nevarnost ni bila odstranjena, je urad za rudnike ukazal napraviti nasip ob vdolbini kamnoloma. Leta 1977 pa je SICAT najela arhitekta Viganoja in geologa CNR Martinisa ter jima naročila, naj pripravita načrt za «geološko estetsko plastiko». «Geološka plastika» nastane tako, da na maketi kamnoloma poskušajo in iščejo vse možnosti sanacije, da bi ugotovili najboljšo rešitev. Odgovor pa pričakujemo prve dni septembra.»

Okoliški prebivalci pravijo, da se v kamnolomu še dela. Družbo smo vprašali za pojasnilo. «Nihče nam tega ni prepovedal. Iz kamnoloma pa ne črpamo več surovine; omejujemo se le na drobljenje kamenja, ki ga dobivamo iz drugih krajev.

Trenutno je v kamnolomu zaposlenih deset delavcev. Večino smo zaposlili v druge sektorje družbe SICAT, ostali so si sami poiskali drugo službo.»

Preden smo se poslovili sta nam upravnik in gospod Cardarelli zagotovila, da bodo čimprej utrdili nevarno steno in estetsko uredili kamnolom.

—E. R.—

V Bariju od 7. do 17. septembra

Močna udeležba Jugoslavije na Levantskem sejmu

Jugoslavija je letos močno okrepila svojo prisotnost na Levanskem sejmu v Bariju, ki ga bodo odprli 7. in zaključili 17. septembra. Jugoslovanska podjetja — iz Črne gore, Srbije, Makedonije, s Kosova, iz Bosne - Hercegovine in iz Slovenije — so namreč skupno najela dvakrat večji razstavni prostor kakor v prejšnjih letih. Gospodarsko sodelovanje med južno Italijo in nekaterimi jugoslovanskimi republikami se v zadnjem času ugodno razvija, tako da se v poslovnih krogih govori o pravem «južnem mostu» sodelovanju med jadranskima sosedama. Poleg tega je treba pripomniti, da v Bariju že dalj časa deluje mešano italijansko - jugoslovansko podjetje za gospodarsko, tehnično in finančno sodelovanje «Levant-Co». Dan Jugoslavije na sejmu bo 13. septembra.

Ob dnevu vojne mornarice SFRJ

V Kopru bodo izročili namenu sodobni kontejnerski terminal

KOPER — Ob desetem septembru — Dnevu Jugoslovanske vojne mornarice in pomorstva bodo v Kopru organizirali osrednjo proslavo, povezano s šestdesetletnico ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije, Komunistične mladine Jugoslavije in revolucionarnih sindikatov. Ob tej priložnosti bodo izročili namenu tudi sodobni kontejnerski terminal v koprski luki. Slavnostni govornik bo predsednik CK ZK Slovenije France Popit.

L. O.

RADIO VELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Poletni baletni maraton Coppelia, 2. del
13.30 DNEVNIK
18.15 Pravljica dneva: Poiščimo Eraldija in Giorgino
18.20 Leteči zmaj, risanke
18.45 E' permesso?, 6. del
19.20 Furia Bela žrebica, TV film
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 Nit in labirint: Sem bil že tukaj
21.45 Aldo Capitini: Alle radici della nonviolenza
22.45 Tajno življenje Edgarda Briggsa Morilec, TV film
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.15 Morska biologija: Il Bassofondo Program za mladino
18.15 V živalskem svetu: Hijensko življenje
18.45 Šaljivi kralj se veseli, risanka
18.50 DNEVNIK 2 — Športne vesti
19.10 Srečanje s . . . Batmanom in Supermanom, risanka Vremenska slika
19.45 DNEVNIK 2 — Odprti studio
20.40 DNEVNIK 2 — Dossier: Grandangolo
21.30 Poljubime Kate! film Režija: George Sidney Igrajo: Kathryn Grayson, Howard Keel, Ann Miller, Keenan Wynn, Bobby Van, Tommy Rall in drugi
Ob koncu DNEVNIK 2 — Zadnje vesti

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.15 Poročila
18.20 Tuja folklora: Turčija
18.50 Pisani svet: Gibanje Z jesenjo — ne zamerite, če jo prezgodaj napovedujemo — se vrača na male zaslone tudi redna pionirska oddaja Pisani svet. Letošnje oddaje Pisanega sveta so zgrajene tematsko, tako je namreč današnja oddaja zaokrožena na eno samo temo — Gibanje — kar pa ne pomeni da bo dolgočasna. Učenci ljubljanske prulske osnovne šole so se ob pojmu gibanja skušali spomniti čimveč povezav, sorodnih misli in predstav, in tako so nabrali cel koš zanimivosti.
19.35 Obzornik
19.45 Ukradeni in okradeni, oddaja iz cikla Čas, ki živi. Na letošnji mali slikarski koloniji «Bohor žari» v Šentjerneju pri Celju so učenci z več kot 30 osnovnih šol ustvarjali svoja dela ob letošnjem mednarodnem letu otroka na temo «Ukradeni otroci». Dela mladih ustvarjalcev so pred kratkim še enkrat razstavili, in sicer ob srečanju okoli 400 «ukradenih otrok» v Gorici pri Slivnici. Oddaja je sestavljena iz pretresljivih pripovedi, dokumentarnega gradiva in del mladih likovnikov, ki so poskušali prikazati strahote vojne in strahote peklenskega nacističnega načrta o prevzgoji ali iztrebljenju «manjvrednega človeka».
20.15 Risanka
20.30 TV DNEVNIK
21.20 Aktualna tema
22.10 Baletne miniature

Koper

20.25 Odprta meja
20.50 Stičišče
21.00 Risanke
21.15 TV DNEVNIK
21.30 Krog se zožuje, film
22.20 Aktualna tema
22.30 Narodna glasba
23.20 Stičišče: Tedenska oddaja informativnega programa

Zagreb

19.15 Pustolovščina
19.45 Narodna glasba
22.20 Celovečerni film

ŠVICA

19.00 Otroška oddaja
20.05 Glasbena oddaja s Asto Puthli
21.45 L'aria del largo
22.45 Zdravilo danes

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 14.00, 15.30, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Dnevni pregled tiska; 9.30 Rdeče, rumeno, zeleno . . .; 10.05 Koncert sredi jutra; 11.00 Roman v nadaljevanjih: «Jamnica»; 11.35 Počitniški vrtiljak; 13.15 Glasba po željah; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.15 Naši nepoznani znanci; 16.30 Rezervirano za . . .; 17.05 Operna sezona; 18.10 Kulturna kronika.

KOPER

(Italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 8.00 Glasba za dobro jutro; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.15 Knjiga na radiu; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.45 Festivalbar; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Prijetno popoldne; 14.33 Zbrani za vas; 14.45 15 min. z orkestrom Davida Roseja; 15.00 Mladi pred mikrofonom; 15.15 Cašadei; 15.33 Mini juke box; 16.00 Poje Drago Ivanišević; 16.15 Poje skupina Iver; 17.15 Poslušajmo jih skupaj; 17.32 Crash; 18.00 Od melodije do melodije; 18.32 Poje Nada; 18.45 Opere; 19.15 15 min. s pevko Kiki Dee; 19.32 Slovenska glasba; 20.00 Glasba.

KOPER

(Slovenski program)

7.30, 8.25, 14.00, 14.30, 15.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.30 Prenos RL; 14.05 Domači pevci zabavne glasbe; 14.37 Naši operni pevci; 15.00 Počitniški vrtiljak; 15.37 Glasbeni notes; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.15 Reklame in zabavna glasba; 17.30 Aktualna tema; 17.35 Iz zborovskega arhiva; 18.00 Prenos RL.

RADIO 1

7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 7.20 Glasbeno prebujanje; 9.00 Radio anch'io; 11.30 Glasbena oddaja z Ornello Vanoni; 12.03 - 13.15 Vi in jaz; 14.03 Glasba; 14.30 Libro discoteca; 15.03 Rally; 15.35 Ritmi europiuno estate; 16.40 Resna glasba; 17.00 Strah med planeti; 17.15 Srečanje z Landom Fiorinijem; 17.30 Rock murder; 18.05 Ispettore rock; 18.25 Plošče; 19.15 Poslušaj, večeri se; 19.30 Chiamata generale; 20.30 L'agente segreto; 21.03 Radio 1 - Jazz; 21.30 Marcellina; 21.55 Slučajno glasba; 23.00 Preden zaspiš deklica.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.45 Nekega drugega dne; 9.32 Zgodba o Geniju; 10.12 Luna v vodnjaku; 11.32 Educazione fisica e sportiva; 11.32 Pesmi za vsakogar; 12.45 Alto gradimento; 13.40 Belle èpoque; 15.00 - 19.00 Radio 2 - Poletje; 20.30 Spazio X; 22.05 Zbori vsega sveta; 22.55 Soft music.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.00, 20.00 Poročila; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.30 Mladi koncertant; 10.05 Z radiom na poti; 11.05 Rezervirano za . . .; 13.10 Danes smo izbrali; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Po domače; 14.00 Iz naših krajev; 14.30 Priporočajo vam . . .; 15.05 V korak z mladimi; 16.30 Zabavna glasba; 17.00 «Vrtiljak»; 18.00 Studio ob 18; 19.00 Minute s sopranistko Zlato Ognjanovič; 19.15 Iz opusa Joseoha Haydn; 19.35 Zborovska glasba v prostoru in času; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Milana Ferleža; 21.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.45 Tinke in godala; 22.05 Radijska igra; 23.20 S plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 00.05 Lirični utrinki; 00.10 S popevkami po Jugoslaviji.

Pohod po slovenski vertikali zaključen

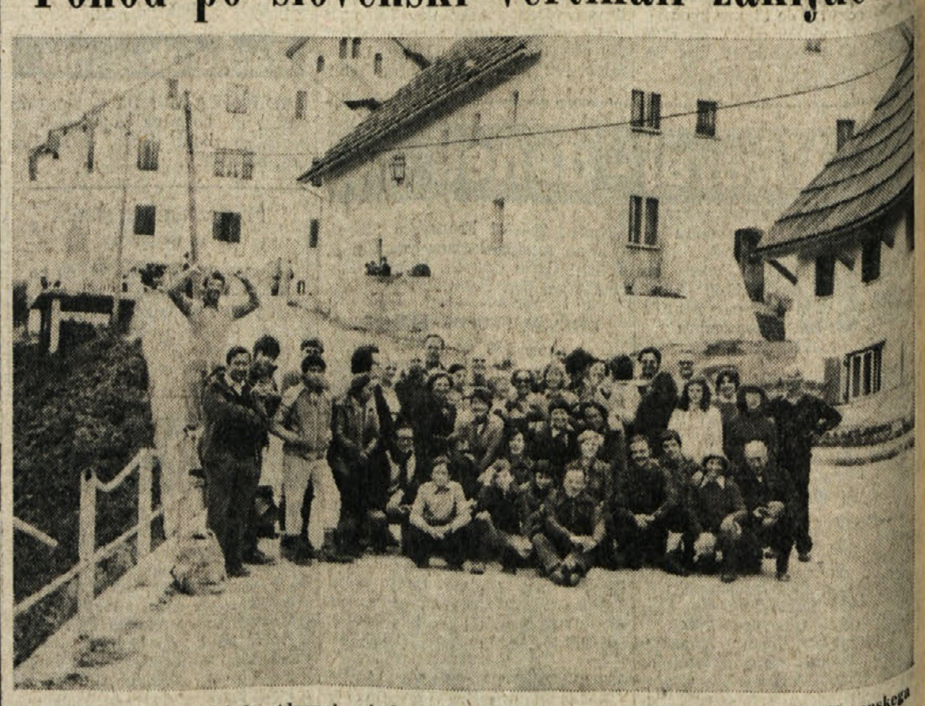

V nedeljo se je zaključil devetdnevni pohod od Belopeških jezer do Matajurja v priredbi Slovenskega planinskega društva iz Trsta. Na sliki vidimo tržaške planince in planinke na Višarjah

VESLANJE

NA SVETOVNEM PRVENSTVU NA BLEDU

Velik organizacijski uspeh

Končal se je prvi del SP - Levji delež kolajn osvojili čolni iz vzhodnoevropskih držav - Italijana Torta in Uberti osvojila bronasto kolajno - Grdović in izolski četverec brez krmarja deseta na svetu

BLED — Prvo dejanje osmega svetovnega prvenstva v veslanju je prineslo velik organizacijski in tekmovalni uspeh. Sodeč po tem bo letošnje svetovno prvenstvo največje ne samo po številu udeležencev, temveč tudi po drugih ostalih znakih, ki ju je moč dokončno oceniti šele vselej ob koncu. V nedeljskem finalu je bila med lahkimi veslači izenačenost izredna in so bili v vseh štirih kategorijah zmagovalci iz različnih dežel.

Med ženskami pa je po pričakovanju od 18 kolajn kar 16 odšlo tekmovalkam iz vzhodnoevropskih držav. Najuspešnejša je bila NDR s tremi zlatimi in tremi srebrnimi medaljami v šestih disciplinah.

Med lahkimi veslači sta jugoslovanski skifist Branko Grdović in izolski četverec brez krmarja osvojila četrti mesti v malem finalu, kar pomeni deseti mesti v skupnem seštevku. Italijanski predstavniki pa so bili uspešnejši, v dvojnem dvojcu sta Mauro Torta in Romano Uberti osvojila kar tretje mesto in bronasto kolajno, kar je prva kolajna Italijanov sploh na prvenstvih lahkih veslačev, ki sicer zaenkrat izvajajo še vedno le za prvenstvo mednarodne veslaške zveze. Med lahkimi je bil Luca Migliaccio drugi v malem finalu, to je osmi na svetu, v četvercih brez krmarja pa italijanski čoln v malem finalu las prehitel jugoslovanskega in bil tretje mesto ali deveto v skupnem seštevku.

V finalnih bojevih lahkih veslačev je bil vsekakor obračun četverc, v katerem sta se za zlato kolajno nenehno borila ameriški in italijanski čoln. Američani so bili vse od zadnjih 100 metrov v vodstvu, a niso zadržali silovitega finiša Italijanov. O zmagovalcu je odločal šele zadnji meter, ko je bil v prednosti Španca, tretje mesto pa so osvojili Nizozemci. Vsi ti trije čolni so tudi izboljšali rekord 2000 metrov dolge blejske proge, kar je bilo veliko presenečenje med številnimi prisotnimi veslaškimi strokovnjaki. Za nameček so tudi ostali trije udeleženci velikega finala dosegli čase pod magičnimi šestimi minutami.

Med dvojnimi dvojci so Italijani dobro startali, toda toliko boljše finišali. Sprva so bili peti, na polovici proge četrti in na cilju tretji. Kolajno za drugo mesto z Nizozemci so bili prepočasni za dobro sekundo in pol, ko so Norvežani zanesljivo zmagali z veliko prednostjo in so edini obranili lanski naslov svetovnih prvakov na Novi Zelandiji. V velikem finalu skifisov je bil zanesljivo najhitrejši Američan Beldona, ki je že 30 let in je postal prvak že pred petimi leti. V malem finalu skifisov je bil Italijan Migliaccio odlično med vodečimi in je ob cilju resno ogrozil tudi zmagovalca Norvežana Wilhelmsena. Grdović pa je začel nekoliko pozno s finišem, potem ko je zaostal v sredjem delu proge. Kljub temu je to zelo velik uspeh, saj je bil daleč najboljši med vsemi skifisti in sploh tudi najlažji.

Četverec brez krmarja so dobili najlažji, kar je bilo precejšnje presenečenje. V malem finalu so bili najboljši v vodstvu 500 metrov po cilju in potlej 500 metrov pred ciljem, toda v finišu jim je zmanjkalo moči, tako da so z največjo težavo odbili zadnji silovit napad četverca iz Izole, ki je bil v svoji kategoriji tudi najmlajši in v popreč najlažji.

Med ženskami je šlo v finalu vse po načrtih. Obračun med veslačicami iz vzhodnoevropskih držav je bil zakovan, le znotraj tega kroga se je razpletel nekoliko nepričakovano. Finalnke so namreč postale druga

najuspešnejša veslaška nacija na svetu po samem prvenstvu, kjer so bile za premagljivimi vzhodnimi Nemkami najbližje Bolgarke. Sovjetske veslačice so tudi dosegle manj od pričakovanj, toda za uteho so bile le enkrat zlate. Le dve kolajni in to srebrni sta šli na Nizozemsko in ZDA.

REZULTATI FINALOV NA SVETOVNEM PRVENSTVU V VESLANJU ZA ŽENSKE

Skif

Toma (Romunija)	3'35''44
Schröter (NDR)	3'36''67
Borrias (Nizozemska)	3'39''61

Četverec s krmarjem

Sovjetska zveza	3'17''03
NDR	3'18''25
Romunija	3'19''98

Dvojni dvojec

NDR	3'15''25
Bolgarija	3'16''31
Romunija	3'17''68

Dvojec brez krmarja

NDR	3'27''74
Romunija	3'30''44
Poljska	3'32''30

Dvojni četverec

NDR	3'06''75
Bolgarija	3'07''04
Romunija	3'08''06

Osmerec

Sovjetska zveza	2'58''09
NDR	2'59''36
ZDA	3'59''91

Kolajne v ženskem finalu (zlate, srebrne, bronaste)

NDR: 3, 3, 0
Sovjetska zveza: 2, 0, 0
Romunija: 1, 1, 3
Bolgarija: 0, 2, 0
Nizozemska, Poljska, ZDA: po 1 bronasto.

FINALI LAHKIH VESLAČEV

Skif

1. Belden (ZDA)	7'19''96
2. Thorne (Kanada)	7'21''18
3. Haberl (Avstrija)	7'25''02
8. Migliaccio (Italija)	7'35''9[illegible]
10. Grdović (Jugoslavija)	7'40''02

Četverec brez krmarja

1. Anglija	6'23''46
2. Nizozemska	6'23''99
3. Švica	6'25''12
9. Italija	6'38''54
10. Jugoslavije	6'39''44

Dvojni dvojec

1. Norveška	6'38''08
2. Nizozemska	6'44''15
3. Italija	6'45''90
4. ZDA	6'46''56
5. Švica	6'51''25
6. Španija	6'52''50

Osmerec

1. Španija	5'53''10
2. ZDA	5'53''28
3. Nizozemska	5'55''06

Kolajne lahkih veslačev (zlate, srebrne, bronaste)

ZDA: 1, 1, 0
Anglija: 1, 0, 0
Norveška: 1, 0, 0
Španija: 1, 0, 0
Nizozemska: 0, 2, 1
Kanada: 0, 1, 0
Avstrija, Švica, Italija: po 1 bronasto.

Na Bledu je bilo včeraj na vrsti žrebanje kvalifikacijskih skupin za vrhunske veslače, ki bodo začeli s tekmovanjem jutri. Jugoslovanski veslači niso imeli pri žrebanju preveč sreče, kajti le dvojni četverec in osmerec bosta dobila neposredno pravico do nastopa v polfinalu, če bi osvojila eno od prvih treh mest v predtekmovanju, v ostalih kategorijah pa je zasedba številčno tako močna, da bodo po vključitvi pravico do neposredne uvrstitve v polfinale dobili samo zmagovalci posameznih skupin, vsi ostalo pa bodo morali v četrtek ponovno na start v repesažih. Le skifist Milorad Stanulov je dobil zelo lahko skupino in lahko računa, da bo brez posebnih težav tudi zmagal. Zelo težko skupino pa sta dobila Spličana Celent in Mrduljaš s krmarjem Reičem.

JOŽE POGAČNIK

OD NEDELJE V MEHIŠKI PRESTOLNICI CIUDAD MEXICU

ŠTUDENTSKE IGRE SO SE ZAČELE

Za razna tekmovanja je prijavljenih 3.000 študentov iz vsega sveta

V nedeljo so svečano odprli letošnje univerzitetne igre. Slovesnost ni bila tako pestra kot pred leti olimpijska, vendar pa je bila vseeno prisrčno, saj je na stadionu pozdravilo tekmovalce 20.000 najmlajših mehiških telovadcev s posebno sestavo. Ostali otvoritveni ceremonial je bil podoben olimpijskemu. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik mehiške republike.

Večina tekmovanj se je začela včeraj (nogomet, plavanje, vaterpolo, skoki, sabljanje, telovadba, odbojka in tenis). Atletika se bo začela 8., košarka pa 10. t.m.

Glavni favoriti so tekmovalci držav, ki so v športu tradicionalno močne. Ker se pa med študenti moči ne krijejo vedno z onimi na drugih tekmovanjih, je povsem možno, da bi prišlo tudi do nepričakovanih rezultatov.

VODNO SMUČANJE

EVROPSKO PRVENSTVO

Slavje Italijana Robyja Zucchija

CASTELGANDOLFO — Italijan Roby Zucchi je nov evropski prvak v slalomu na vodi. Prav v finalnem delu je presenetil vse svoje konkurente, ki so ga še v kvalifikacijah prekašali. Pri tem pa je imel Zucchi tudi dokaj sreče, saj je največji kandidat za zlato Mike Hazelwood prav v tem finalnem delu nerodno padel, s tem pa si je tudi zapravil naslov evropskega prvaka.

V likih je slavil mladi Francoz Patrice Martin, ki je tako postal drugič zaporedoma prvak te discipline, obenem pa je postavil tudi nov svetovni rekord z 8040 točkami.

V ostalih tekmovanjih so se vodni smučarji tako uvrstili:

slalom ženske: Morse (VB)
liki ženske: Roumianzeva (SZ)
skoki ženske: Morse (VB)
skoki moški: Ganzi (Izrael)
kombinacija moški: Hazelwood (Velika Britanija)
kombinacija ženske: Carlman (Švedska).

PLAVANJE

TOKIO — V zadnjem dnevu svetovnega plavalnega pokala je Američanka Cynthia Woodhead postavila nov svetovni rekord na 200 metrov prosto s časom 1'58''23. Stari rekord je izboljšala za dobrih 20 stotink sekunde. Tudi prejšnji rekord je pripadal petnajstletni Woodheadovi, ki ga je postavila na zadnjih ameriških igrah.

S tem svetovnim rekordom se je tako tudi zaključil svetovni pokal, ki je potekal v znamenju premoči ameriške reprezentance.

Med redke uspehe ostalih plavalcev spada tudi prvo mesto Sveda Para Arvidssona, na 200 metrov metuljček. Čas zmagovalca 54''33 pa predstavlja obenem nov evropski rekord; prejšnji je pripadal vzhodnemu Nemcu Pytelu znašal pa je 54''61.

ATLETIKA

V VIDMU

Dobra rezultata

Gordan in Zudek (Adria) sta dosegla osebna rekorda

V soboto je bilo v Vidmu v organizaciji tamkajšnjega društva «Nuova atletica dal Friuli» tekmovanje v moški konkurenci kategorij naraščajnikov, mladincev ter članov, veljavno za trofejo «Beton Friuli». Na tekmovanju pod naslovom «Miting dei friulani» je nastopilo tudi precejšnje število furlanskih atletov, ki sicer tekmujejo za društva izven naše dežele. Od vseh je bil gotovo najvidnejši predstavnik, italijanski rekorder v skoku v višino Massimo Di Giorgio, ki je pred nekaj dnevi že tekmoval v naši deželi in sicer v Sacileju, kjer je skupno z Raiserjem napadal državni rekord na višini 2,28 metra. V Vidmu je po zelo uspelem skoku na 2,20 m, ko je bil gotovo za 10 cm nad letvico, prešel takoj na 2,27 m toda utrujenost ter pomanjkanje potrebne koncentracije sta pripomogla k neuspehu na novi državni znamki. Poleg njega je v isti panogi nastopil drugi italijanski vrhunski skakalec, Rodolfo Bergamo, ki pa ni prišel niti do 2,20 m. Poleg višine so bili doseženi še drugi odlični rezultati, tokrat s strani deželnih atletov. Na progi 100 m je Tržačan Facchin s časom 10''7 dokazal, da v deželi zaenkrat nima nasprotnikov, na daljši progi 400 m pa je Furlan Frisano dosegel dober čas 49''5.

V obeh teh disciplinah so nastopili tudi člani lonjerske Adrie in sicer Tibor Gordan ter Aleksander Zudek med naraščajniki ter Fabio Ruzzier med člani. Medtem ko je zadnji tekmoval na 400 m le za trening, sta oba naraščajnika dosegla zanimiva osebna rekorda. Tibor Gordan je na 100 m opravil svoj lastni nastop v tej kategoriji in kljub tremi ter relativnemu slabemu startu dosegel dober čas 12''7, njegov kolega Zudek pa je na isti progi tekel v 12''4, kar je zelo dobro, če pomislimo, da ni n ti pol ure prej tekmoval na progi 400 m. Prav v tej disciplini je dokazal, da se ni zaman odrekel letošnjim počitnicam, saj je v zadnjih časih v vse večji formi, kar daje dobro upati na želeno prvenstvo, ki bo konec tedna v Gorici. Zudek je osebni rekord na 400 m izboljšal za cele 4'', do 53''3, čas pa je gotovo še močno izboljšljiv, saj je prvih 200 m startal prepočasi in je na drugi polovici proge tekel skoraj v istem ritmu. Z boljšo razporeditvijo moči je fant že sedaj zmožen teči v času okoli 55''. Doseženi rezultat je obenem tudi nov društveni rekord.

R. F.

OBVESTILO

ŠZ Bor obvešča, da se bodo pričeli treningi druge moške odbojkarske ekipe in začetnikov danes popoldan od 16. do 18. ure v telovadnici na stadionu «1. maj».

NOGOMET

V PRVI JUGOSLOVANSKI LIGI

LJUBLJANČANI ZMAGALI V GOSTEH

Olimpija je v Zenici zasluženo premagala Čelik - Derbi kola v Zagrebu brez zmagovalca - Presenetljivi Velež na vrhu lestvice - Jutri 10. kolo

Deveto kolo prve jugoslovanske nogometne lige je bilo za ljubljansko Olimpijo zelo uspešno. Ljubljančani so namreč kot edini v tem zavrtljaju zmagali v gosteh, in to na težkem igrišču v Zenici. Buzo in tovariši so si zmago zaslužili, saj so bili predvsem v napadu učinkovitejši od domačinov, čeprav je bila želja Ljubljančanov na tem gostovanju odnesti točko.

Sicer pa je bil derbi tega kola v Zagrebu, kjer sta se spoprijela Dinamo in beograjska Crvena zvezda. Naj omenimo, da si je to tekmo ogledal tudi trener Perugie Castagner. Italijansko moštvo bo namreč v prvem kolu pokala UEFA igralo prav proti Dinamu. No, Castagner se je laskavo izrazil o igri Zagrebčanov, ki pa so se morali v nedeljo zadovoljiti le z neodločenim izidom, pa čeprav so že vodili z 2:0. Dinamov položaj na lestvici ni najbolj rožnat in že jutri bodo Markovićevi varovanci igrali v gosteh s Hajdukom, ki je v tem kolu, sicer s težavo premagal Budučnost.

Na drugem mestu prvenstvene lestvice za Veležem je trenutno presenetljivi Radnički, ki je zanesljivo odpravil sarajevski Željezničar (3:0) in tako ostaja še edino nepremagano moštvo v tem prvenstvu.

Pri vrhu lestvice sta še vedno tudi Sarajevo, ki je premagal Slobodo, in Vardar, ki je odpravil Vojvodino. Moštvo iz Novega Sada tako ostaja na dnu lestvice, saj je doslej v devetih kolih zbralo le borne štiri točke.

Spodnjega dela lestvice se «trdno drži» tudi beograjski Partizan, ki se ne more in ne more izvleči iz hude krize. Beograjčani so stalno napadali Osijekova vrata, toda kaže, da so Santrać in ostali napadalci povsem izven forme, tako da se je moral Partizan zadovoljiti le s točko.

In s točko se je morala zadovoljiti tudi Rijeka, ki je proti skromnemu Borcu igrala brez gola.

Deseto kolo prve jugoslovanske lige bo že jutri. Olimpija bo za Beližgradom igrala z Napredkom, derbi kola pa bo v Splitu med Hajdukom in Dinamom.

IZIDI 9. KOLA

Dinamo - C. zvezda	2:2
Radnički - Željezničar	3:0
Vardar - Vojvodina	2:0
Čelik - Olimpija	2:3
Napredak - Velež	0:0
Rijeka - Borac	0:0
Sarajevo - Sloboda	2:1
Partizan - Osijek	0:0
Hajduk - Budučnost	1:0

LESTVICA

Velež 14, Radnički in Hajduk 13, Sarajevo in Napredak 12, Olimpija 11, Crvena zvezda 10, Vardar, Dinamo, Borac in Rijeka 9, Željezničar 8, Sloboda, Osijek, Čelik in Partizan 6, Budučnost 5, Vojvodina 4.

PRIHODNJE KOLO (jutri, 5.9.)

Budučnost - Osijek; Sloboda - Partizan; Borac - Sarajevo; Olimpija - Napredak; Vojvodina - Čelik; Željezničar - Vardar, C. zvezda - Radnički; Hajduk - Dinamo; v četrtek: Velež - Rijeka (po TV).

MOTOCIKLIZEM

LE MANS — V nedeljo je bila v Le Mansu zadnja dirka za svetovni pokal v kategorijah do 50, 125, 250, 350 in 500 ccm.

Najzanimivejša je bila dirka v kategoriji do 500 ccm. Toda prav na tej dirki se je zgodila nesreča, ki bi se lahko tragično končala za mladega Italijana Virginia Ferrarija, ki je v trinajstem krogu padel. Nemudoma so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so si zdravniki pridržali prognozo. Njegovo stanje se je včeraj izboljšalo, tako da ni skrbi za njegovo življenje.

Tudi v kategoriji do 125 ccm je prišlo do nesreče, vendar na srečo lažje. Španec Angel Nieto si je pri padcu zlomil gleženj.

Naj omenimo še zmago Italijana Lazzarinija v kategoriji do 50 ccm, ki je tudi osvojil naslov svetovnega prvaka.

LESTVICA:

do 50 ccm
1. Lazzarini (It.) kreidler; 2. Dorflinger (Švi.) kreidler; 3. Blatter (Švi.) kreidler

do 125 ccm
1. Bertin (Fra.) motobecane; 2. Tormo (Špa.) bultaco; 3. Bianchi (It.) minarelli

do 250 ccm
1. Ballington (J. Af.) kawasaki; 2. Hansford (Avstral.) kawasaki; 3. Fernandez (Fra.) yamaha

350 ccm
1. Fernandez (Fra.) yamaha - bimota; 2. Freymond (Švi.) yamaha; 3. Villa (It.) yamaha

do 500 ccm
1. Sheene (VB) suzuki; 2. Mamola (ZDA) suzuki; 3. Roberts (ZDA) yamaha

LESTVICA ZA SP:

do 50 ccm
1. Lazzarini (It.) 75; 2. Blatter (Švi.) 62; 3. Plisson (Fra.) 32

do 125 ccm
1. Nieto (Špa.) 120; 2. Massimiani (It.) 53; 3. Muller (Švi.) 50

do 250 ccm
1. Ballington (J. Af.) 142; 2. Hansford (Avstral.) 81; 3. Mamola (ZDA) 64

do 350 ccm
1. Ballington (J. Af.) 99; 2. Fernandez (Fra.) 90; 3. Hansford (Avstral.) 77

do 500 ccm
1. Roberts (ZDA) 113; 2. Ferrari (It.) 89; 3. Sheene (VB) 87

NOGOMET

ITALIJANSKI POKAL

Nekaj presenečenj

V 3. kolu italijanskega nogometnega pokala je prišlo do nekaj presenečenj. Roma je doma igrala neodločeno z Ascolijem, Cagliari je izgubil doma s Ceseno, Fiorentina je le remizirala v Terniju, itd.

IZIDI 3. KOLA

Skupina 1: Roma - Ascoli 2:2; Sampdoria - Bari 3:1.
Skupina 2: Catanzaro - Palermo 1:1; Lecce - Parma 1:1.
Skupina 3: Como - Avellino 1:0; Ternana Fiorentina 0:0.
Skupina 4: Inter - Spal 3:0; Sambenedettese - Atalanta 0:0.
Skupina 5: Matera - Brescia 0:0; Pistoiese - Lazio 1:2.
Skupina 6: Monza - Pescara 1:1; Pisa - Genoa 0:2.
Skupina 7: Cagliari - Cesena 1:2; Napoli - Taranto 2:0.

TENIS

V New Yorku so objavili lestvico «Grand Prix», na kateri vodi Šved Bjorn Borg, sledita mu Američana Connors in McEnroe. Borg ima 1907 točk, Connors in McEnroe pa 1618, oziroma 1294.

NAMIZNI TENIS

V preteklih dneh so se vrnile iz skupnih priprav v Jajcu tri male igralke Krasa (Damijana Sedmak, Sonja in Vesna Doljak). V skladu z dogovorom o sodelovanju s športnimi organizacijami iz BiH so bile 10 dni v gosteh pri občinski SO FK Jajce, kjer so se pripravljale na novo sezono, skupno z najboljšimi mladinkami iz Bosne in Hercegovine. Treningi so bili zelo ostri in na visoki tehnični ravni, tako da so mlade zastopnice Krasa na tem gostovanju res veliko pridobile.

OBVESTILO

Odbojkarski odsek ŠZ Bor

obvešča, da bo v četrtek, 6. t. m. ob 19. uri na stadionu «1. maj» v Trstu informativni sestanek prve in druge moške odbojkarske ekipe. Prisotnost igralcev je obvezna.

NOGOMET

Mladinsko SP

TOKIO — Drugo mladinsko svetovno nogometno prvenstvo se bliža koncu. Polfinalna para sta naslednja: Argentina - Urugvaj in Sovjetska zveza - Poljska.

ČETRTFINALNI IZIDI

Urugvaj - Portugalska	1:0
Argentina - Alžirija	5:0
SZ - Paragvaj	6:5 (po enajstmetrovkah)
Poljska - Španija	4:3 (po enajstmetrovkah)

Športni teden v Steverjanu

DANES
ob 20.30 namizni tenis
SREDA
ob 20.30 (na igrišču v Katoliškem domu): odbojka. Srečali se bosta ekipi Dolenjega konca in Britofa
ČETRTEK
ob 20.30 streljanje
PETEK
ob 20.30 tučenjo
SOBOTA
ob 20.30 maratonski tek
NEDELJA
ob 11.00 (v Formentinijevem parku) nogomet za najmlajše. Igrali bosta ekipi Britofa in [illegible] konca

TENIS

Prvenstvo ZDA

NEW YORK — V 3. kolu mednarodnega prvenstva ZDA so desegli naslednje izide:

Dibbs (ZDA) - Mitton (J. Afr.) 6:4, 6:2, 6:3; Gottfried (ZDA) - Amaya (ZDA) 6:7, 4:6, 7:5, 6:1, 6:4; Solomon (ZDA) - Moore (J. Afr.) 6:3, 6:0, 7:5; Tim Gullikson (ZDA) - Mottram (VB) 3:6, 6:3, 6:4, 6:2.

NOGOMET

Trlestina — Udinese 1:1 (0:1, po 11-metrovkah 6:5)

Za trofejo «Il Piccolo» sta se v prijateljski tekmi srečali Triestina in Udinese. Tržačani so zmagali po streljanju enajstmetrovk, potem ko se je tekma končala pri neodločenem rezultatu 1:1. Prvi so prišli v vodstvo Videmčani z De Bernardijem, gostitelji pa so nato izenačili s Francinijem. Potrebno je bilo torej še streljanje enajstmetrovk, kjer so bili Tržačani bolj točni in so zasluženo zmagali.

ŠD PRIMORJE

priredi v soboto, 8., in v nedeljo, 9. septembra

ŠPORTNI PRAZNIK

v prostorih Kulturnega doma na Proseku «Ta Balan ja». Od 20. ure dalje ples z ansambloma Supergroup in The Lords. Delovali bodo dobro založeni kioski.

NOGOMET

MEMORIAL ŽARKA RACETA

KRIŽANI PRESENETILI S SVOJO IGRO

Tudi sicer je bilo v dosedanjem delu turnirja precej nepričakovanih rezultatov

V soboto zvečer se je na proseškem nogometnem igrišču s tekmo Gaja - Fortitudo (0:1) zaključila serija kvalifikacijskih tekem za Racetov memorial, ki ga organizira ŠD Primorje.

Po 12 odigranih tekmah so znana imena vseh štirih polfinalistov, to je ekip, ki so se uvrstile na prvo mesto posameznih skupin. To so Vesna, Fortitudo, Primorje in S. Marco.

Nedvomoma predstavlja uvrstitev v polfinale Vesne in S. Marca veliko presenečenje, če upoštevamo, da so Križani izločili Portuale, ki bo letos igral dve ligi višje od Vesne, S. Marco pa je izločil Opicino, ki bo v letošnji sezoni nastopala v 1. AL. Tudi enajsterica Fortituda se je morala pošteno potruditi, da je pustila za seboj Primorca in Gajo. Torej tudi miljski enajsterci ni bila pot v polfinale lahka. Edina, ki ni imela težav je bila ekipa Primorja, vendar je treba pripomniti, da so Prosečani v drugi tekmi (Costalunga) igrali proti ekipi kadetov.

Iz teh podatkov jasno izhaja, da smo v tem kvalifikacijskem delu zabeležili vrsto presenečenj, za katere so poskrbele manj kvotirane ekipe.

Zbrali smo nekaj zanimivih podatkov. V 12 odigranih tekmah so trenerji poslali skupno na igrišče 208 nogometašev. Največ jih je poslala Costalunga (29), sledita Breg in Primorje (19), najmanj pa Gaja (12), sledi Kras (13). Skupno je do sedaj padlo 29 golov. Zanimivo je dejstvo, da se je ena sama tekma končala brez gola in to derbi med Primorcem in Gajo. Obenem sta Gaja in Zarja edini ekipi, ki nista na turnirju dosegli golov. Lestvico najboljših strelcev z dvema zadetkoma vodijo Garofalo (Portuale), Massimi (Vesna), P. Milič (Primorje) in Savi (S. Marco). Zadnji trije imajo možnost, da lahko še pridejo do gola, saj igrajo še vsi polfinalne in finalne tekme. Omenili bi tudi, da so sodniki do sedaj dosodili le dve 11-metrovki, obe proti Bregu, kateri sta izkoristila Portuale in Vesna. Ker smo že pri sodnikih, naj omenimo še, da so živci nogometašev precej napeti. Rumene kartone je dobilo 17 nogometašev, izključenih pa je bilo kar šest.

Poglejmo izide tekme in lestvice posameznih skupin:

A SKUPINA

IZIDI

Portuale - Breg	2:1
Breg - Vesna	0:2
Vesna - Portuale	3:1

LESTVICA

Vesna	2	2	0	0	5:1	4
Portuale	2	1	0	1	3:4	2
Breg	2	0	0	2	1:4	0

B SKUPINA

IZIDI

Fortitudo - Primorec	1:1
Primorec - Gaja	0:0
Gaja - Fortitudo	0:1

LESTVICA

Fortitudo	2	1	1	0	2:1	3
Primorec	2	0	2	0	1:1	2
Gaja	2	0	1	1	0:1	1

C SKUPINA

IZIDI

Primorje - Zarja	2:0
Zarja - Costalunga	0:2
Costalunga - Primorje	1:3

LESTVICA

Primorje	2	2	0	0	5:1	4
Costalunga	2	1	0	1	3:3	2
Zarja	2	0	0	2	0:4	0

D SKUPINA

IZIDI

S. Marco - Kras	3:0
Kras - Opicina	2:2
Opicina - S. Marco	1:1

LESTVICA

S. Marco	2	1	1	0	4:1	3
Opicina	2	0	2	0	3:3	2
Kras	2	0	1	1	2:3	1

Poleg nogometašev je bila nedvomno publika velik protagonist tega turnirja. Naj omenimo, da se je vse do sedaj kljub hladnemu vremenu zbralo okrog igrišča 3550 ljubiteljev nogometa, največ jih je bilo za tekme A skupine (1250), B skupina (850), C skupina (1050), D skupina (400). Zato smo se obrnili do dveh izmed tistih, ki sta sledila vsem tekmam in jih vprašali za mnenje o tem turnirju.

Marcelo Kralj (predsednik Primorca): «Turnir se mi zdi, da je do sedaj nadvse uspel. Organizacija je dobra, morda igra posameznih ekip še ni najboljša. Posebno so me razočarale ekipe, ki igrajo v višjih ligah (Portuale, Fortitudo in Opicina), nadvse pa so me presenetile ekipe nižjih lig, to sta Kras in Gaja. Največje presenečenje turnirja pa je Vesna, ki se je res dobro odrezala in je zato zasluženo šla v polfinale. O posameznih tekmah bi lahko rekel, da so me nekatere zadovoljile, druge nekoliko manj; vseeno mislim, da je do sedaj bila najslabša otvoritvena tekma med Primorjem in Zarjo.»

Marino Sardoč (odbornik Primorja): «Na tem turnirju je bilo jasno razvidno, da so v glavnem vse ekipe pokazale, da smo šele v začetku sezone, zato igra ni bila najboljša. Turnir se mi zdi, da ima vsekakor dva velika protagonista, to sta publika in ugodno vreme. Kot organizatorji si prizadevamo, da bi privabili vedno več publike na ta turnir. Povsem uspešna se mi zdi letošnja loterija, za katero so vsi pokazali veliko zanimanje in čeprav nagrade niso visoke (dve steklenici vina), so ljudje zadovoljni. K uspehu turnirja pa pripomorejo tudi nogometaši sami. Na tem turnirju sem jih videl precej, vendar so me najbolj presenetili prav trije najmlajši in sicer Candotti (Vesna), Finessi (Primorec) in Gabrielli (Gaja).»

Turnir se bo nadaljeval danes s prvo polfinalno tekmo. Organizatorji so bili primorani nekoliko spremeniti napovedani spored in sicer bo danes, ob 20. uri na sporedu polfinale Fortitudo - S. Marco, jutri pa (vedno ob isti uri) Vesna - Primorje. Zmagovalci se bodo v soboto potegovali za «Racetov memorial», poraženci pa v petek za tretje mesto.

B. R.

Gajina obramba ni reagirala

GAJA — FORTITUDO 0:1 (0:0)

GAJA: Kante, M. Grgič, Milkovič (76. min. I. Grgič), I. Križmanič, Gabrielli, B. Rismondo, B. Grgič, Vrše, Bolcich, Viviani, M. Rismondo.

FORTITUDO: Blasina, Montanari, Apolonio, Chiacchi (62. min. Gandussio), Brazzatti, Pintus, Frangini, Novel, Scipizza (46 min. Callegaris), Braico (62. min. Baldassin), Januzzi.

STRELEC: v 74. min. Novel.

SODNIK: Gvizdavcich iz Trsta.

GLEDALCEV: 150.

OPOMBE: v 45. min. izključen Bolcich.

S pičlo zmago nad Gajo si je ekipa Fortituda zagotovila pot v polfinale Racetovega memoriala.

Odločilni zadetek je padel šele 16 minut pred koncem, ko je obramba Gaje ostala mirna, mišleč, da je Novel v off sideu, vendar ni bil in tako je slednji z diagonalnim strelom poslal usnje v mrežo.

Vse dotlej je Gaja dobro kljubovala nasprotniku. Res je, da so predstavniki Fortituda pokazali bolj tehnično igro in ustvarili tudi vrsto priložnosti, vendar so naleteli na dobro razpoloženega Kanteja, ki jim je vedno prekrižal račune. V prvem polčasu je tudi Gaja ustvarila nekaj nevarnih akcij, vendar gaševci v zaključevanju niso bili preveč točni. Prav tedaj je zaradi protestov sodnik izključil Bolcicha in tako je morala Gaja v nadaljevanju igrati le v desetih.

Ekipa Fortituda je v nadaljevanju poslala na igrišče sveže moči in ker je Gaja igrala le v desetih, se je v glavnem branila. V napadu je ostal osamljen B. Grgič in tako je miljska enajsterica potisnila Gajo v obrambo, ki je zdržala vse do že omenjenega zadetka.

Z nekoliko več športne sreče bi morda Gaja dosegla tudi bel izid, ki pa bi bil vsekakor premalo za uvrstitev v polfinale, saj bi v tem primeru odločal žreb med Fortitudom in Primorcem.

B. R.

IZIDI

Primorje - Zarja	2:0
S. Marco - Kras	3:0
Portuale - Breg	2:1
Fortitudo - Primorec	1:1
Kras - Opicina	2:2
Breg - Vesna	0:2
Zarja - Costalunga	0:2
Primorec - Gaja	0:0
Vesna - Portuale	3:1
Opicina - San Marco	1:1
Costalunga - Primorje	1:3
Gaja - Fortitudo	0:1

SPORED

DANES, 4. 9.
S. Marco - Fortitudo (20.00)
JUTRI, 5. 9.
Primorje - Vesna (20.00)
ČETRTEK, 6. 9. počitek
PETEK, 7. 9.
Finale za 3. mesto (20.00)
SOBOTA, 8. 9.
Finale za 1. mesto (20.00)

podpiraj dijaško matico

KOLESARSTVO

SVETOVNO PRVENSTVO V AMSTERDAMU

BIANCOLETTU SREBRNA KOLAJNA

Sploh pa so se Italijani zelo dobro odrezali - Nizozemcem največ kolajn

AMSTERDAM — Zastor je padel na svetovno prvenstvo v dirkališčnih disciplinah, ki je bilo na sporedu v glavnem mestu Nizozemske. Tudi v tem zadnjem dnevu, kot na splošno skozi vse prvenstvo je vladalo v Amsterdamu veliko zanimanje do te športne prireditve.

Italijani, ki so prišli na to prvenstvo optimistično razpoloženi, so dokazali, da je bil njihov optimizem na začetku povsem upravičen. Za zaključek pa je njihovo veselje dopolnil, prav v tem zadnjem dnevu, še dvajsetletni Biancoletto, ki je poklonil Italiji še eno srebrno kolajno v posameznih vožnjah za točke.

Italijan, ki je osvojil že eno bronasto kolajno v ekipni zasledovalni vožnji, je tudi v tem tekmovanju dokazal svojo odlično formo. Poleg tega, da je kot drugi privozil skozi cilj, je bil večji del dirke celo v vodstvu. Le v zadnjih treh krogih je nekoliko popustil, kar je seveda Čehoslovak Slama, doma iz Brna, izkoristil in tako tudi postal svetovni prvak v tej kategoriji.

Med profesionalci pa sta bili v tem zadnjem dnevu na sporedu še preostali tekmovanji: vožnja za motorji in hitrostna vožnja. In še enkrat «azzurri» niso razočarali. V vožnjah za motorji je Bruno Vicino osvojil odlično četrto mesto. Potem ko se je do približno polovice proge enakovredno boril s prvouvrščenimi, je moral proti koncu priznati nadmoč Nizozemca Venixa, zahodnega Nemca Peffgena in še drugega domačina Stama, ki so v naslednjem vrstnem redu tudi prišli skozi cilj.

V hitrostni vožnji za profesionalce je sedmouvrščeni Italijan Turrini le nekoliko razočaral, za to pa kolesar ne nosi nobene krivde, saj je s svojimi 37 leti in s sedmim mestom že prekosil samega sebe. Tekmovanje pa je že tretjič zaporedoma osvojil Japonec Koichi Nakano, ki je s tem tudi dokazal, da nima praktično v tej disciplini dorasle konkurence

JADRANJE

OB DP RAZREDA 420

Sirena poglobila stike s FIV

V soboto se je zaključilo 6. državno prvenstvo v jadranju za razred 420, ki se je odvijalo, v organizaciji SVBG in STV, pred barkovljansko obalo. Žal, je jadralcem ponagajalo vreme, posebno ob nedeljski nevihti, ko so tekmovalci morali hitro prekiniti regato in se vrniti na obalo. V veliko pomoč jim je bila drča TPK Sirena, da je bilo moč v čimkrajšem času spraviti jadrnice na varno.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 3.500 lir — vnaprej plačana celotna 32.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 48.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3.50 din, ob nedeljah 4.00 din, za zasebnike mesečno 50,00, letno 500,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 65,00, letno 650,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 4. septembra 1979

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II, nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PRIZADEL JE ŽE ŠTEVILNE OTOKE IN SE JE USMERIL PROTI FLORIDI

Ciklon «David» razsaja v Karibih

Dosedanji obračuni govore o 1000 žrtvah in o desettisočih ljudi brez strehe

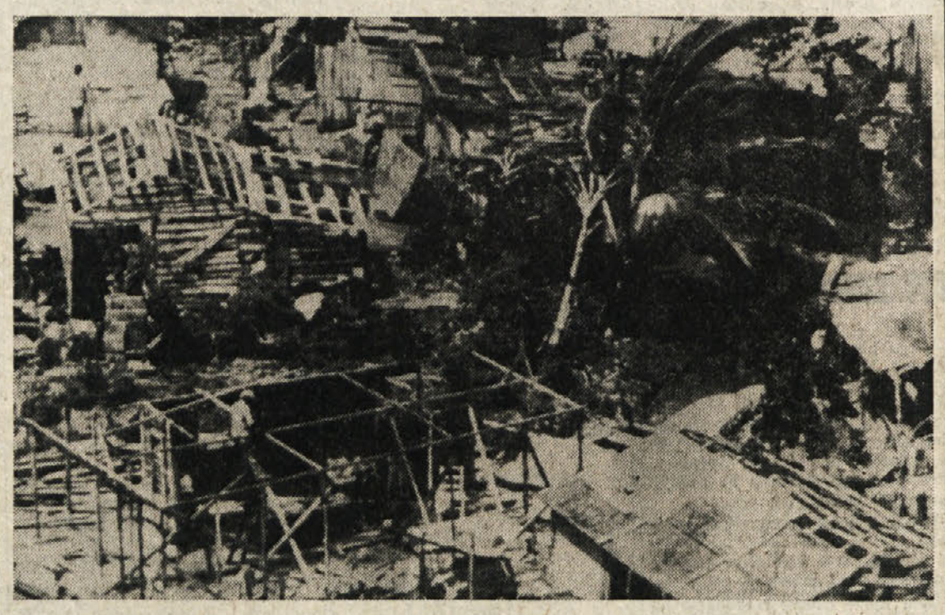

MIAMI — Ciklon «David» že od četrtka dalje pustoši otoke Karibskega morja. «David» je med svojim pohodom popolnoma uničil otoke Dominica, Puerto Rico, Hispaniola in Bahamsko otočje. Ponekod je jakost vetrovnih sunkov segala do 240 km na uro in popolnoma razdejala obljudene predele. Težko je ugotoviti škodo, ker je bil prizadet tudi sistem komunikacij. Vsa področja pa so brez električne energije in pitne vode.

V svojem rušilnem pohodu je ciklon najprej opustošil otok Dominica, kjer je terjal 27 človeških žrtev in na stotine ranjencev. V prestolnici Roseau je razsajanje trajalo celih pet ur z jakostjo vetrovnih sunkov do 225 km na uro. Poleg električne energije in pitne vode primanjkujejo prizadetemu prebivalstvu tudi živila, saj so nekateri klavrno izkoristili priložnost popolnega nereda, da so opustošili skladišča s prehrano. Otok je sedaj ostal kratko malo brez vsakršnega življenjskega vira. Nasadi banan, ki predstavljajo najvažnejšo postavko v gospodarstvu Dominica, so popolnoma uničeni. Zato dominiške oblasti že prosijo druge države za pomoč.

V republiki Dominikani domnevajo, da je izgubilo življenje 470 oseb in na tisoče ljudi je ostalo brez strehe. Po tej katastrofi se je dominikanska vlada obrnila na OZN za pomoč.

Ciklon «David» se je nato usmeril na Bahamsko otočje, kjer je v tej sezoni največ turistov, nato je nadaljeval svoje razsajanje v smeri proti Floridi z jakostjo vetrovnih sunkov, ki je segala do 170 km na uro.

V Floridi je bil prihod neurja predviden v današnjih jutranjih urah. Po uničevanju v Karibskem morju je jakost ciklona nekoliko upadla, vendar je predvidevati, da se bo povečala še preden bo neurje zajelo Florido. Državni guverner Bob Graham je odredil evakuacijo južnih predelov, kot so Miami Beach, Broward Palm Beach in Monroe. Tudi prebivalstvo malih otokov «Florida Keys» je moralo čimprej zapustiti svoje domove, saj je vrsta otočkov popolnoma nezavarovana pred morjem.

Med tem časom pa je ciklon «Helena» popolnoma polegel. To po jakosti manjše neurje je prizadelo Texas in povzročilo smrt štirih ljudi.

Sedaj pa preti Karaibskim otokom ciklon «Frederic» in predvidevajo, da bo povzročil nič manjšo škodo, kot je je povzročil «David». (ns)

Na sliki pustošenje, ki ga je povzročil ciklon na otokih Karibskega morja. (Telefoto ANSA - UPI)

EGIPTOVSKI PREDSEDNIK DANES V IZRAELU

Avtonomija Gaze in Cisjordanije v ospredju pogovorov Begin-Sadat

Egipt bi hotel, da bi upravna avtonomija obeh ozemelj bila prvi korak k samoodločbi Palestincev

TEL AVIV — Egiptovski predsednik Sadat bo danes dopotoval v Haifo, kjer se bo sestal s predsednikom izraelske vlade Beginom. Gre za osmo srečanje med obema od zgodovinskega obiska egiptovskega predsednika v Jeruzalemu in za četrto po podpisu mirovnega sporazuma med obema državama. Na dnevnem redu pogovorov bo vrsta perečih vprašanj, predvidevajo pa, da bosta državna poglavarja dosegla sporazum glede dveh problemov, trije pa bodo ostali najbrž nerešeni.

Sadata bo prvič spremljala žena Džihan, prispela pa bosta v Haifo z jahto, ki je bila nekoč last kralja Faruka, po revoluciji pa so jo preimenovali v «Svobodo». Do prvih pogovorov naj bi prišlo že danes zvečer, jutri pa bo na vrsti skupna tiskovna konferenca, nakar se bo Sadat v četrtek vrnil v domovino.

V ospredju pogovorov bo vsekakor vprašanje upravne avtonomije za Gazo in za zasedeno Cisjordanijo, o čemer so se domenili v Camp Davidu. O tem vprašanju so že dalj časa v teku tristranski pogovori med ZDA, Izraelom in Egiptom, vse kaže pa, da bo dokaj težavno doseči zadovoljiv sporazum, saj Tel Aviv na eni strani in Kairo in Washington na drugi, imajo bistveno različne poglede na upravno avtonomijo teh področij. Medtem ko so Izraelci pripravljeni priznati Gazi in Cisjordaniji tako avtonomijo, ki bi v bistvu pomenila nadaljevanje njihove okupacije, zahtevata Kairo in Washington avtonomijo, ki bi privedla do volitev posebnih svetov, ki bi imeli zakonodajno in sodno oblast in bi bili res prvi korak k samoodločbi palestinskega ljudstva.

Prav tako je težko, da bi Sadat in Begin dosegla konkretne uspehe pri reševanju libanonskega problema: Izraelci namreč zagovarjajo trditev, da imajo pravico vdirati na libanonsko ozemlje in udrihati po palestinskih oporiščih, iz katerih palestinski gverilci napadajo objekte na izraelskem ozemlju. Proti temu pa je Egipt že večkrat ostro protestiral in pri tem uživa ameriško podporo.

Tretji problem, glede katerega je morebitni sporazum med Izraelom in Egiptom zelo vprašljiv, zadeva nadzorstvo nad umikom telavivških čet s Sinaja po odhodu mednarodnih mirovnih sil. ZDA so predlagale, da bi «modre čelade» nadomestili z neoboroženimi mednarodnimi opazovalci, kar bi za Egipčane bilo sprejemljivo, o čemer pa Izraelci nočejo niti slišati in vztrajno zahtevajo prisotnost «mednarodne oborožene sile».

Zelo verjetno pa je, da bosta Sadat in Begin dosegla sporazum o egiptovskih ležiščih nafte na Sinaju, ki jih bodo Izraelci morali vrniti 25. novembra letošnjega leta. Egipt je že pristal, da še v bodoče prodaja sinajsko nafto Izraelu, ostaja odprto le vprašanje količine in cene. Tel Aviv bi namreč hotel, da bi mu Egipt prodajal vso proizvodnjo, približno 2 milijona sodov letno, Kairo pa ponuja samo poldrugi milijon. Kar zadeva ceno pa Izraelci ponujajo ceno OPEC, medtem ko Egipt zahteva ceno, ki velja na prostem tržišču in ki je znatno višja.

Tudi problem tako imenovanih «znakih dobre volje», ki jih je Sadat zahteval od Begina, ne bi smel biti nerešljiv. V zameno za sinajski petrolej bo Izrael najbrž spustil na svobodo nekaj političnih jetnikov, verjetno pa se bo umaknil tudi iz samostana sv. Katerine na Sinaju, kjer bi Sadat hotel proslaviti drugo obletnico svojega obiska v Jeruzalemu.

Medtem pa so začele krožiti po Tel Avivu in Jeruzalemu vrste o možnih neposrednih pogajanjih med Izraelom in Jordanijo. O tem je poročal izraelski radio in navedel vesti iz «arabskih virov». Vest sledi le nekaj ur izjavam šefa izraelske delegacije na pogajanjih palestinski avtonomiji, ki je dejal, da obstaja možnost da bi Jordanija v nekaj mesecih sledila egiptovskemu zgledu in sedla za pogajalno mizo z izraelskimi predstavniki. Z druge strani pa ugotavljajo, da bi do tega lahko prišlo samo s privoljenjem Sirije, prav včeraj pa se je izvedelo, da je poskus posredovanja, za katero se je ponudil romunski predsednik Ceausescu, propadel. Da je romunski poskus propadel je potrdil tudi sam predsednik vlade Begin, ko je dejal, da se stališče Sirije sploh ni spremenilo v zadnjem času, kar posredno pomeni, da se Izrael z njo ne more pogajati. (if)

BENEŠKI FILMSKI BIENALE

Tudi Bertolucci razočaral: «La luna» le poprečen film

Pozitivne ocene jugoslovanskega filma «Zemaljski dani teku» Gorana Paskaljevića

(Poseben dopis)

BENETKE — *Vse zanimanje v zadnjih dneh beneškega filmskega festivala je bilo namenjeno novemu filmu Bernarda Bertoluccija «La luna». Vendar pa, kot se je že zgodilo s filmom bratov Taviani, je tudi Bertoluccijevo delo razočaralo občinstvo, saj je žvižganje prekrilo aplavze. Kar pa zadeva kritiko smo tu priča deljenim mnenjem. Večina je film ocenila kot «grd», brez drugačnih pridevnikov. Nekateri kritiki pa so, kljub vsemu, v filmu «La luna» zopet videli Bertoluccija kot velikega režiserja.*

Postavlja se vprašanje, če so ta deljena mnenja res odraz filma samega, ali pa je nanje vplivala prekomerna doza filmskih predvajanj v zadnjih dneh, ko je marsikateri kritik presedel v dvorani ves dan, od 9. ure zjutraj do treh ponoči. Odgovor ni lahek: to pa tudi pomeni, da vse to, kar bo tukaj napisano predstavlja le prvi, začasni vtis.

Zgodba, ki jo film pripoveduje, je enostavna. Joe, pubertetnik, sin znane operne pevke, izgubi očeta v banalni prometni nesreči. Filmski fleš takoj v začetku pove, da to ni bil njegov oče, vendar fant tega ne ve. Izguba neresničnega očeta pa odpre vrsto novih odnosov med materjo in sinom. Za žensko se začene obdobje velikih pevskih uspehov, a zato manjših materinskih skrbi za otroka, za sina pa se začene obdobje kriz in travm: latentna homoseksualnost, vdajanje heroinu itd. Nenadoma pa se, kot nekakšen «deus ex machina», pojavi pravi mladeničev oče in med vajami zadnjega dejanja «Plesa v maskah», v katerem še enkrat nastopa njegova mati, se družina ob zvokih Verdijeve glasbe «združi» in vse travme se razblinijo.

Zgodba je melodramatična. Film prepletajo glasbeni vložki iz Verdijevih oper, kar pa najbolj moti je težnja po zmesi melodramatične strukture filma in psihoanalitične zgodbe s srečnim koncem.

Poleg tega pa zelo motijo nekatere izjave, nekoliko narcizistične, s katerimi Bertolucci opozarja na svoje zadnje filme, «La strategia del ragno», «900» in druge. Seveda, nekateri odlomki so zelo lepi, tehnika je prefinjena, vse skupaj pa ni kdove kaj uspešno

Film «La Luna» je nekoliko zatemnil druge filme, ki bi morda zaslužili več pozornosti. Tu mislimo predvsem na lep antropološki film Jeana Roucha «Funerailles a Bongo»: le fieil anai 1849 - 1971», ki so ga predvajali istega večera kot film «La luna». O njem ne bomo pisali na dolgo: rekli bomo le, da gre za enega najboljših filmov tega režiserja.

V nedeljo pa je bil deležen velikega odobravanja jugoslovanski film «Zemaljski dani teku» Gorana Paskaljevića, ki so ga že predstavili na puljskem festivalu in smo že tedaj o njem pisali. Lahko bi le dodali, da je ta film — med sicer dobrimi deli, ki pa so brez realne perspektive, žel pozitivne ocene predvsem zaradi humanega načina, s katerim se je Paskaljević lotil vprašanja starih in zajel prav bistvo tega problema, kar se v sodobni kinematografiji ne dogaja pogosto.

Med filmi, ki smo si jih ogledali, naj še opozorimo na «Ratatlan» novopečenega italijanskega režiserja Maurizia Vichettija, ki v filmu tudi nastopa. Gre za prvi italijanski film, ki se navezuje na velike komike: Busterja Keatona, Charlieja Chaplina in na Tatija. Vendar njegove «gag», nekatere izvirne, druge sodobna predelava starih tipov, niso namen same sebi, se vedno navezujejo na stvarnost in, čeprav v komičnem duhu, obravnavajo sedanjo italijansko stvarnost. Skratka, pomemben prvenec mladega avtorja - igralca, ki kaže znatne sposobnosti in velike možnosti za bodočnost.

DARKO BRATINA

MOSKVA — Na mednarodni knjižni razstavi, ki jo bodo danes odprli v sovjetskem glavnem mestu, so včeraj oblasti zaplenile nad 40 knjig, med katerimi tudi dela Sakharova in izraelskega prvega ministra Begina.

NAIROBI — Danes se bo v kenijski prestolnici začelo mednarodno zasedanje Interpola, svetovne organizacije policije, v kateri sodeluje 130 držav. Med drugim bodo na konferenci razpravljali tudi o skupnih akcijah proti terorizmu.

Potres pri Ljubljani

LJUBLJANA — Naprave astronomsko-geofizikalnega observatorija na Golovcu so včeraj ob 7.16 zabeležile potres z močjo pete stopnje po Mercallijevi lestvici. Epicenter potresa je bil 25 kilometrov severozahodno od Ljubljane, v Polhograjskih dolomitih. Dvanajst minut kasneje so zabeležili še en šibkejši potres na istem območju.

Oba potresa so čutili prebivalci Ljubljane, Kranja in drugih mest. V Ljubljani je imel moč tretje do četrte stopnje po Mercalliju. Zadnji močnejši potres v Polhograjskih dolomitih so zabeležili 17. decembra lani, imel pa je moč šeste stopnje. Sicer pa so Polhograjski dolomiti znani po občasnih potresnih aktivnostih. (dd)

KOPER — Na kiparskem simpoziju Forma viva v Seči, ki ga prirejajo vsaka štiri leta, je že začel delati gost iz Čila, v prihodnjih dneh pa se mu bodo pridružili še Postojnčan Erik Lovko, Sarajevčan Mirsad Begić ter umetniki iz Kanade, Japonske in Zahodne Nemčije. Organizatorja sta Obalne galerije in piranska kulturna skupnost.

Tudi letos ne bo nobenih omejitev, kar zadeva temo, pač pa bodo smeli kiparji uporabiti da največ tri kubične metre kamna.

TRŽAŠKI DNEVNIK

OB ODPRTJU NOVEGA LETA V DRŽAVNIH OTROŠKIH VRTCIH

Na Općinah odklonili šestnajst otrok zaradi pomanjkanja razpoložljivih mest

Ravnateljstvo je sicer zaprosilo za odprtje nove sekcije, občinska uprava, ki je za to pristojna, pa ni doslej odgovorila na zahtevo - Nevzdržno stanje tudi v bazovskem vrtcu

V teh dneh so se odprli državni otroški vrtci; vrata nekaterih so se odprla že v soboto, včeraj pa še ostalih. Nekateri problemi, ki so nastali ob prehodu otroških vrtcev od ustanove ONAIRC na državo, so rešeni, drugi pa še čakajo na rešitev. Posebno težka je situacija v otroškem vrtcu na Općinah, sicer pa je stanje zelo kritično še v nekaterih otroških vrtcih.

Poročali smo že, da so v otroškem vrtcu na Općinah zavrnjenili 16 otrok zaradi pomanjkanja razpoložljivih mest. Ob koncu vpisovanja je ravnateljstvo zaprosilo za odprtje nove sekcije, šolsko skrbništvo pa je odgovorilo, da je za to pristojna občinska uprava, ki pa doslej ni odgovorila na zahtevo. Starši odklonjenih otrok so bili seveda v soboto upravičeno ogorčeni, zgodilo se je celo, da sta dva izmed njih takoj vpisala svoja otroka v italijanski vrtec, ki ima svoj sedež v istem poslopju. Situacija je torej zelo resna in terja nujne ukrepe, posebno ker so med odklonjenimi taki, ki bi zaradi družinskih razmer (številčne družine, zaposlene matere, težke socialne razmere) nujno potrebovali to socialno službo. Zaradi tega je treba ponovno nastopiti in energično zahtevati odprtje nove, tretje slovenske sekcije. Kot zasilno in začasno rešitev pa bi morali odgovorni organi takoj organizirati šolski avtobus, ki bi vozil otroke vsak dan v najbližji otroški vrtec in nazaj — ali v Trebče ali na Prosek. Za tako rešitev ne bi smelo biti težav, saj je ta praksa že v veljavi za italijanske vrtce: v italijanski vrtec v Križu vozi občinski avtobus otroke iz mesta, v Šempolaj prihaja avtobus za enega samega otroka, da ga pelje v italijanski vrtec v Nabrežino, s Trstenika pa vozi majhen avtobus otroke v italijanski vrtec na Općinah (Campo Romano).

Situacija je nevzdržna in se ponavlja iz leta v leto. Prošnjam in zahtevam sledijo zagotovila in obljube, položaj pa ostaja nespremenjen. Ker pa je letos problem še toliko bolj pereč, je treba takoj ukrepati in priskočiti na pomoč prizadetim staršem in otrokom, da dobijo to neobhodno potrebno socialno službo.

Omenili smo tudi, da ni stanje najbolj rožnato še v nekaterih drugih otroških vrtcih. Razne nevšečnosti prihajajo po navadi do izraza takoj ob odprtju novega šolskega leta, kakor se je ponekod zgodilo tudi letos. Vsekakor pa je treba omeniti že skoraj nevzdržno stanje, v katerem se nahaja bazoviški otroški vrtec. Prostori so že zdaleč odslužili svojemu namenu, tako da se morajo otroci dobesedno gnesti v neprimernih in nehigienskih prostorih. Tudi v tem primeru nosi velik del odgovornosti tržaška občinska uprava, ki je doslej le obljubljala in zagotavljala, da bo storila to in ono, konkretnih rezultatov pa ni od nikoder. Zaradi tega sta povsem upravičeni zaskrbljenost in ogorčenost staršev, ki so že napovedali, da bodo kmalu začeli z novimi oblikami boja, da bi svojim otrokom zagotovili primerne prostore, v katerih se zadržujejo velik del dneva.

Navedli smo le dva primera kako delujejo, oziroma ne delujejo državni otroški vrtci. To pravilo pa ne velja za vse ostale otroške vrtce, čeprav se morajo ponekod spopriječati z večjimi ali manjšimi težavami. Vsekakor pa bi bilo potrebno, da bi vsi odgovorni organi, predvsem pa tržaška občinska uprava, posvečali večjo pozornost vprašanju vzgoje mladine, predvsem najmlajših.

Slovenski romarji srečno prispeli v Rim

Okrog 500 slovenskih vernikov je včeraj zjutraj odpotovalo v Rim. Devet avtobusov jih je odpeljalo proti glavnemu mestu Italije, kjer jih bo jutri zjutraj sprejel papež Janez Pavel II. skupno z ostalimi tržaškimi italijanskimi romarji. Vseh vernikov bo kakih 2.000, vodi pa jih tržaški škof msgr. Lovrenc Bellomi. Med glavnimi nameni romanja je tudi to, da bi se nadaljevalo po poti, ki je bila začrtana na škofijskem zborovanju: «Kristjani na soočanju». Vendar pa obstajajo tudi v teh krogih še nekatere nacionalistične težnje, ki z nasprotovanjem gledajo na zbliževanje, tudi duhovno, med tu živečima narodnostnima skupnostma.

Skupne maše za tržaške romarje v Rimu ne bo. Slovencem pa bo danes maševal msgr. Bellomi v baziliki Marije Snežne. Kot rečeno, bo jutri sprejel romarje papež Janez Pavel II. Avdienca bo v Castelgandolfu, predvidoma med 10. in 11. uro. Pri avdienci bo pel slovenski cerkveni zbor, slovenski romarji pa bodo papežu podarili knjigo «Slovenski zakladi» in pa pristni kraški pridelek: tri steklenice vina, med temi tudi terana.

V Rim so romarji prispeli v večernih urah. Med potjo so se ustavili v Firencah in si ogledali zgodovinske zanimivosti mesta. V Trst se bodo vrnili v četrtek zvečer.

Gledališče «Giuseppe Verdi» obvešča, da bo na sedežu gledališča od 17. do 22. septembra avdicija za violine in viole. Sposobne bodo sprejeli v orkester s pogodbo za določen čas. Tisti, ki se za to zanimajo, naj napišejo prošnjo na ravnateljstvo gledališča (Nabrežje Tre novembre 1, 34121 Trst). Čas vlaganja prošenj je do 15. septembra.

SINOČI OKROG 20.30 V ULICI SALATA

Nova prometna žrtev na tržaških ulicah

Gre za 71-letno Luigio Todeschini vd. Ciacotich, ki jo je pri prečkanju ceste podrl avtomobilist

Luigia Todeschini vd. Ciacotich

Tržaške ceste so včeraj terjale še eno življenje. Približno ob 20.30 se je v Ul. Salata pripetila prometna nesreča, pri kateri je izgubila življenje 71-letna Luigia Todeschini vdova Ciacotich iz Ul. San Pelagio 3. Točni vzroki nesreče še niso povsem jasni, Todeschinijeva pa je podlegla poškodbam, potem ko jo je pri prečkanju ceste podrl avtomobil simca 1000, z evidenčno tablico TS 158329, ki ga je upravljal 37-letni Libero Sotero iz Ul. Puccini 76. Sotero je z avtomobilom privozil z Istrske ulice preko Largo Baiamonti, v začetku Ul. Salata (to je tista kratka ulica, ki preko galerije povezuje Largo Baiamonti s Senenim trgom) pa se je zaletel v Todeschinijevo. Vrglo jo je nekaj metrov naprej, kjer je obležala mrtva.

Malo pa je manjkalo, da bi nesreča povzročila še drugo nesrečo. Približno ob 21.15, ko so bili agenti javne varnosti še na kraju nesreče, je iz Istrske ulice pridivjal fiat 128, v katerem sta se vozila 24-letni Walter Bottignon in 18-letni Fulvio Bottignon iz Ulice Ginnastica 50. Na Largo Baiamonti j stal agent javne varnosti in urejal promet; zadnji trenutek pa je zagledal drveči avtomobil in bliskovito odskočil, ker bi ga sicer ta podrl.

V petek konferenca o stanovanjskih izgonih

V prostorih pomorske postaje bo v petek, 7. septembra, konferenca-razprava o perečem vprašanju stanovanjskih izgonov. Konferenco organizirajo pokrajinsko tajništvo enotne sindikalne zveze CGIL, CISL, UIL, sindikat stanovanjskih upravičencev SUNIA, SICET in UIL-Casa. Tajništvo sindikalne zveze je sinoči izdalo poročilo, v katerem vabi vse odgovorne, naj se udeleže konference ter poziva prefekturo, občinsko in deželno upravo ter združenje lastnikov stanovanjskih hiše, naj čimprej prevzamejo vse potrebne ukrepe za rešitev tega perečega problema, saj bo prva skupina družin, podvrženih izgonu, morala zapustiti stanovanje nepreklicno 15. septembra.

Smrtni epilog prometne nesreče

Na oddelku za oživljanje splošne bolnišnice je včeraj okrog 19.30 podlegel hudim telesnim poškodbam 41-letni Vincenzo Palomba iz Ul. Madonnina 27. Ponesrečil se je z avtomobilom 8. avgusta v Ul. Flavia. Okrog dveh ponoči je namreč z renaultom, v katerem se je peljala tudi njegova 38-letna žena Maria Jurincic in 35-letni prijatelj Giulio Piscitelli iz Ul. della Guardia 9, zavozil na nekem ovinku s ceste ter treščil v drog električne napeljave. Zadobil je hude notranje poškodbe, zaradi česar so ga sprejeli v bolnišnici s strogo pridržano prognozo. Včeraj so nastopile posledice in vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Pri nesreči sta se precej poškodovala tudi žena in prijatelj.

OB SPLOŠNEM NARAŠČANJU DRAGINJE

Znatno povišane cene za šolske potrebščine

Začetek šolskega leta bo bremenil družine za povprečno 60 tisoč lir na učenca - Pred poviški cen elektrike in zdravil

RIM — Relativne dopustniške brezskrbnosti je konec. Povratniki s sončnih plaž in osvežujočih hribov so prisiljeni kar takoj pomeriti svoje že itak od dopustov okrnjene finančne zmogljivosti s splošno povišanimi cenami, saj si inflacija ni privoščila dopusta. Ob podražitvah prehrambenega blaga, obutve, oblačil in skoraj vseh javnih storitev, se bo večina družin morala v teh dneh spoprijemati tudi z nemajhnimi stroški, ki so v zvezi z bližnjim začetkom novega šolskega leta.

Na ramena družin, ki imajo šolobvezne otroke, bo v prihodnjih tednih padlo breme, ki ga ocenjujejo na skupnih 650 milijard lir, upoštevajoč, da bo letos obiskalo osnovne ter nižje in višje srednje šole v vsej državi približno 10 milijonov in 800 tisoč učencev. Šolske potrebščine, od knjig, do torb in druge opreme, so se pa — in se temu niti več ne čudimo — podražile povprečno za 15 odstotkov, najbolj (okrog 20 odstotkov) prav učbeniki. Strošek na posameznega učenca so ocenili zato na okrog 60.000 lir.

Del tega stroška (za osnovnošolske otroke) bo sicer prevzela država, ki dodeljuje učbenike brezplačno. Družinam ostaja skrb in breme za vso ostalo opremo. V veleblagovnicah stane šolski predpasnik od 4.000 do 10.000 lir, najcenejša (in verjetno najmanj obstojna) torba 4.000 lir, dražje pa dosegajo ceno tudi več kot 20.000 lir. V posebnih ponudbah so zvezki po 200 do 600 lir, ducat barvic od 650 do 5.000 lir, dijaške knjižice stanejo od 1.200 do 2.500 lir, šestila pa od 3.500 do 15 tisočakov in še več. Za osnovnošolce bodo morali torej starši odšteti od najmanj 13.000 lir do okrog 50.000, za tiste, ki hočejo imeti otroke bolj «po modi».

Mnogo večji bodo seveda stroški za srednješolce, saj je treba dodati še okrog 100.000 lir za učbenike, šolske takse in prevozne stroške, saj take šole običajno niso v neposredni bližini študentovih domov.

Po «zaslugi» poletnega upravnega zastoja (in resnici na ljubo tudi dolgotrajne vladne krize) je bilo doslej za družine odloženo nadaljnje breme, ki jih bo pa prizadelo v bližnji bodočnosti. Medministrski odbor za cene namreč ni še mogel uradno odobriti poviškov električnih tarif, ki jih je pristojna komisija že davno odobrila. Računski dvor še ni registriral odloka, ki pooblašča novega ministra za industrijo Bisaglio, da odboru predseduje. V prvih računih, ki jih bodo uporabniki prejeli po dopustih, bodo torej plačevali elektriko po starih cenah.

Gre pa le za golo formalnost, saj se bo medministrski odbor za cene sestal že v prihodnjih dneh in podražil električni tok za 7 lir na kilovatno uro. Tolažimo se lahko le z ugotovitvijo, da smo zaradi birokratskih zamud prihranili okrog 36 milijard lir (16 industrijski porabniki, okrog 20 gospodinjstva, ki so prihranila povprečno po 1.000 lir), ob žalostni zavesti, da bo tudi ta «prihranek» nadoknadil kot vedno davkoplačevalec. Na isti seji bo odbor bržkone potrdil tudi 21-odstotno podražitev zdravil, čemur odločno nasprotujejo sindikati, češ da bi pomenila nesprejemljivo breme za delavce in upokojence, po drugi strani pa nadaljnje darilo 500 milijard lir špekulacijam farmacevtske industrije. (lv)

MILAN — Zaradi okvare na enemu izmed motorjev je bil Boeing 747 ameriške družbe TWA včeraj primoran, takoj po odletu, ponovno pristati na milanskem letališču Malpensa. Med prisilnim pristankom ni bil nihče izmed potnikov ranjen.

Irski minister v Rimu

Irski zunanji minister Michael O'Kennedy se je včeraj mudil na krajšem delovnem obisku v Rimu. Najprej se je v Vatikanu sestal s kardinalom Casarolijem, s katerim se je razgovarjal o bližnjem papeževem obisku na Irskem, nato pa se je sestal z zunanjim ministrom Malfattijem, s katerim je razpravljal o nekaterih pomembnih mednarodnih vprašanjih, med drugim o bližnjem vrhu držav EGS na Irskem. Na sliki (telefoto Ansa) O'Kennedy in Malfatti

ZASKRBLJUJOČI PODATKI NOTRANJEGA MINISTRSTVA

Krvni davek počitniškega navala

RIM — Med tako imenovanim «počitniškim navalom» in sicer od 27. julija do 28. avgusta je na italijanskih cestah izgubilo življenje 836 ljudi, to je kar 136 več kot lansko leto v istem obdobju. To je pretresljiv podatek, ki ga ne smemo opravičevati z naraščanjem števila avtomobilov na naših cestah, ampak z dejstvom, da je na cestah na žalost vse več nediscipliniranih voznikov, ki v mnogih primerih ne upoštevajo niti najosnovnejših prometnih zakonov. Poletne počitnice so torej ponovno terjale svoj krvni davek, ki ga ni omilila niti letos rekordna prisotnost sil javnega reda in cestne policije, ki je v teh mesecih dobesedno mobilizirala vse razpoložljive sile, ki pa še vedno ne zadostujejo realnim potrebam naraščanja prometa. O nedisciplineranosti domačih in tujih turistov na italijanskih cestah pa zgovorno priča podatek, da so karabinjerji in cestna policija naložili nad 600 tisoč glob, odvzeli pa so 206 voznih dovoljenj, od katerih največ zaradi previsoke hitrosti in izsiljevanja prednosti, ki sta tudi pogostejša vzroka za cestne nesreče. Ranjenih je bilo nad 19 tisoč oseb, to je približno 2 tisoč več kot lani in skoraj dvakrat več kot v prejšnjih letih.

Med julijem in avgustom so na cestah polotoka zabeležili rekordni promet in sicer kar 8 milijonov avtomobilov, med katerimi je bilo mnogo tistih s tujo evidenčno tablico. Kot vsako leto je tudi letos obiskalo Italijo največ Nemcev, na drugem mestu so Francozi in na tretjem pa Švicarji, naraslo pa je tudi število turistov iz vzhodnih držav predvsem Madžarov in Poljakov. Največ prometa so zabeležili na cestah, ki povezujejo severno Italijo z obmorskimi kraji v Liguriji ter v Emiliji - Romagni, naraslo pa je tudi število avtomobilov na cestah južne Italije ter na Sardiniji, kjer so letos zabeležili rekordni obisk domačih in tujih turistov. Največ prehodov je bilo tudi letos kot sicer vsa zadnja leta na italijansko - avstrijski meji pri Brenerju, naraslo pa je tudi prehodov na meji s Francijo te Jugoslavijo. (st)